

**SVEUČILIŠTE U RIJECI
FILOZOFSKI FAKULTET**

**Sveučilišni prijediplomski studij
Filozofija
(dvopredmetni)**

**Izvedbeni planovi
ljetni semestar akademske godine
2024./2025.**

POPIS PREDMETA I. GODINE PRIJEDIPLOMSKOG STUDIJA

I. semestar

Obavezni predmeti

Nositelj predmeta / asistent	Predmet	Šifra	Fond sati (p + v + s)	Vrsta vježbi	ECTS bodovi	Ocjenjuje se (DA/NE)
dr. sc. Boran Berčić / dr. sc. Filip Čeč	Uvod u filozofiju		30+0+30	-	6	DA
dr. sc. Majda Trobok	Logika		30+0+30	-	6	DA

Interni izborni predmeti – Student je dužan odabrati **3 ECTS boda iz izborne grupe internih izbornih predmeta.**

Nositelj predmeta / asistent	Predmet	Šifra	Fond sati (p + v + s)	Vrsta vježbi	ECTS bodovi	Ocjenjuje se (DA/NE)
dr. sc. Neven Petrović	Analitički marksizam *		30+0+0	-	3	DA
dr. sc. Nebojša Zelič	Filozofija dobrobiti *		30+0+0	-	3	DA
dr. sc. Nebojša Zelič	Povijest političke filozofije II *		30+0+0	-	3	DA
dr. sc. Neven Petrović	Povijest političke filozofije I*		30+0+0	-	3	DA
dr. sc. Neven Petrović	Libertarijanizam: etika i politika slobodnog tržišta *		30+0+0	-	3	DA
dr. sc. Elvio Baccarini / Iva Martinić	Osnovni problemi antičke etike*		15+0+15	-	3	DA
dr. sc. Ivan Cerovac	Političke ideje i javne politike*		30+0+15	-	3	DA
dr. sc. Elvio Baccarini/ Iva Martinić	Praktična etika*		15+0+15	-	3	DA
dr. sc. Filip Čeč	Moralna odgovornost*		30+0+0	-	3	DA
dr. sc. Zdenka Brzović	Filozofija biologije*		30+0+0	-	3	DA

*communis

Svi osim studenata filozofije

dr. sc. Boran Berčić	Uvod u filozofiju		30+0+0	-	3	DA
----------------------	-------------------	--	--------	---	---	----

II. semestar

Obavezni predmeti

Nositelj predmeta / asistent	Predmet	Šifra	Fond sati (p + v + s)	Vrsta vježbi	ECTS bodovi	Ocjenjuje se (DA/NE)
dr. sc. Neven Petrović	Antička filozofija		30+0+30	-	6	DA
dr. sc. Elvio Baccarini / dr. sc. Nebojša Zelič	Etika		60+0+0	-	6	DA
dr. sc. Ivan Cerovac/ Mladen Bošnjak	Filozofsko istraživanje i pisanje		15+0+15	-	3	DA

Interni izborni predmeti – Student nije dužan birati predmete iz izborne grupe internih izbornih predmeta

Temeljem Čl.22. st. 3. Pravilnika o studiranju na prijediplomskim i diplomskim studijima Filozofskog fakulteta u Rijeci Student koji upisuje prvu godinu studija u izvanrednom statusu studira u sklopu pune ili prilagođene nastavne satnice u skladu s izvedbenim planom studija. Sve obveze studenta regulirane su izvedbenim planom kolegija i podjednako se odnose na studente u izvanrednom i redovitom statusu, uz iznimku obveznosti prisutnosti na nastavi. Studenti u izvanrednom statusu prisustvuju nastavi 50% u odnosu na studente u redovitom statusu ili manje u dogovoru s predmetnim nastavnikom (regulirano pojedinačnim izvedbenim planom kolegija), a odstupanja mogu prethodno dogovoriti s nositeljima kolegijima.

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Antička filozofija
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvo predmetni)
Semestar	II.
Akadska godina	2024./2025.
Broj ECTS-a	6
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+30+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne
Nositelj kolegija	Doc. dr. Neven Petrović
	Kabinet F-425
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Prema rasporedu konzultacija
	Telefon 051 265 647
	e-mail npetrovic@uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
	Kabinet
	Vrijeme za konzultacije
	Telefon
	e-mail
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>1. Započinje se s uvodnim dijelom koji daje periodizaciju klasične grčke filozofije i objašnjava zašto se vrijedi njime pozabaviti. Studentima se također objašnjava način rada na kolegiju, koji bi bio otprilike slijedeći: da se najprije na predavanjima izloži gradivo a da zatim, na seminarima, studenti moraju sami obraditi to isto gradivo kroz izlaganja i međusobne diskusije (ideja je da svaku nastavnu cjelinu izlažu 2 studenta: jedan koji brani izneseno mišljenje i drugi koji ga pokušava osporiti). Osim toga, studenti u tom uvodnom dijelu još bivaju obaviješteni koje su im obaveze u okviru ovog kolegija, te o načinu na koji će biti ocijenjeni.</p> <p>2. Prvi dio kolegija bit će posvećen tzv. kozmološkom razdoblju grčke filozofije koje će se obrađivati preko teksta koji spada u tzv. etičko razdoblje, ali se ne samo bavi problematikom koja je karakteristična za ovu raniju epohu nego to čini na najjasniji raspoloživi način. Naime, u Lukrecijevom epu <i>O prirodi</i> se veoma pristupačno izlažu razlozi zašto su rani grčki mislioci krenuli u potragu za tzv. prvim počelima, te se iscrpno dokazuje zašto je atomističko učenje, koje se u njemu zastupa, superiornije od drugih predloženih rješenja – koja se također spominju i kritički obrađuju. Na taj način studenti mogu ne samo steći znanje o tome koja su bila prva filozofska učenja u Zapadnoj tradiciji nego i dobiti razloge zašto su bila takva kakva jesu. Time se izbjegava zamka u koju upadaju mnogi pristupi ovom razdoblju koji daju samo katalog različitih pozicija koje se zastupaju a da se ne razumije motivacija za njih, čime se ne samo filozofska misao ne razumije kako treba već se i guši motivacija za njeno slijeđenje.</p> <p>3. Drugi dio kolegija usmjeren je na antropološko razdoblje grčke misli. Tu bi se najprije izložile osnove sofistike filozofije i značaj njenih predstavnika, a zatim bi se prešlo na opširniji prikaz učenja glavnog protivnika sofista i jednog od najznačajnijih filozofa uopće, Sokrata. Započelo bi se s povijesnim podacima o njegovom životu a završilo izlaganjem njegove pozicije o tome kako treba poštovati zakone i kako je znanje vrlina.</p> <p>4. Treći i najopsežniji dio kolegija okrenut je najvažnijem filozofu ontološkog razdoblja, Platonu. Razlog tome što se njemu posvećuje najviše pažnje jest taj da je Platon ostavio najveći opus pisanih radova koji su prikladni za nastavnu obradu zbog njihove jasnoće i zanimljivosti (iz tog je razloga naglasak na Aristotelu znatno manji). Plan je da se Platonova misao obradi problemski, tj. prikazom većine filozofskih područja kojima se bavio. Tako bi se započelo s njegovom političkom teorijom i etikom, a nastavilo s metafizikom, epistemologijom i estetikom. Ključni njegov tekst na kojem bi se radilo jest, naravno, <i>Država</i>.</p> <p>5. Četvrti i posljednji sklop tema vezan je za drugog najznačajnijeg grčkog filozofa, Aristotela. Njega se ne obrađuje toliko opsežno kao Platona stoga što su njegovi tekstovi teži za razumijevanje, pa se pri odabiru tema vezanih uz njegovu radi kompromis: uzimaju se one koje su bile izuzetno povijesno utjecajne (njegova metafizika) iako su teške, te one koje su lakše shvatljive – poput njegove etike i estetike. Obradom ovih cjelina zaključuje se i ovaj kolegij u nadi da će studenti biti motivirani i</p>	

dovoljno osposobljeni da sami nastave daljnje proučavanje antičke misli.

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Nakon odslušanog i položenog kolegija studenti će moći:

- razumjeti ključne preokupacije antičke filozofije;
- definirati probleme prvog počela, kulturnog i moralnog relativizma, bitka, intrinzičnog dobra, supstancije i akcidencija, mimesisa, itd.;
- razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o tim problemima;
- identificirati glavne smjerove kritike obrađenih gledišta;
- kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta;
- samostalno nastaviti daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo;
- argumentirano zaključivati o filozofsko-političkim problemima općenito.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x	X	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	2	0
Kontinuirana provjera znanja 1	1	25%
Kontinuirana provjera znanja 2	1	25%
ZAVRŠNI ISPIT	2	50%
UKUPNO	6	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

- 1) Aristotel, *Nikomahova etika*, BIGZ, Beograd, 1980, str. 3-50 (48)
- 2) Barnes, J. „Uvod u Aristotelovu metafiziku“, u Gregorić, P./Grgić, F. (ur.) *Aristotelova metafizika*, KruZak, Zagreb, 2003, str. 33-70 (38) ili Aristotel, *Metafizika*, Fakultet političkih nauka/SNL, Zagreb, 1985, str. 1-41 (knjiga I) (41)
- 3) Lukrecije, T. *O prirodi*, KruZak, Zagreb, 2010, str. 11-107 (97)
- 4) Platon, *Euthidem*, u Platon, *Dijalozi*, Grafos, Beograd, 1982, str. 139-189 (51)
- 5) Platon, *Obrana Sokratova i Kriton*, BIGZ, Beograd, 1982, str. 43-87 (45)
- 6) Platon, *Protagora*, Naprijed, Zagreb, 1975, str. 37-102 (66)
- 7) Platon, *Država; Sedmo pismo*, Matica Hrvatska, Zagreb, 1942, str. 24-28, 79-110; 150-183; 249-370

(knjige II, IV, VI-X) (183)

8) Platon, *Menon*, KruZak, Zagreb, 1997, str. 15-85 (35)

Ukupno: 562 str.

9) Jednu od slijedećih povijesti filozofije:

Copleston, F. *Historija filozofije I*, BIGZ, Beograd, 1988.

Bazala, A. *Povijest filozofije I*, Globus, Zagreb, 1988.

Bošnjak, B. *Grčka filozofija*, Matica hrvatska, Zagreb, 1956, str.

Bošnjak, B. *Filozofija od Aristotela do renesanse*, Matica hrvatska, Zagreb, 1957, str. 11-65 (55)

Đurić, M.N. *Historija helenske etike*, Zavod za izdavanje udžbenika, Beograd, 1961, str.

Guthrie, W.K.C. *Povijest grčke filozofije 1-6*, Naklada Jurčić, Zagreb, 2005-2007.

Hegel, G.W.F. *Istorija filozofije I-II*, Kultura, Beograd, 1970.

Russell, B. *Povijest zapadne filozofije*, IBIS grafika, Zagreb, 2010, str.

Russell, B. *Mudrost Zapada*, Marjan tisak, Split, 2005, str. -121 ()

Windelband, W. *Povijest filozofije I*, Naprijed, Zagreb, 1990, str. -305 ()

IZBORNA LITERATURA

a) Grčki autori

Aristotel, *Poetika*, Naklada Hrvatsko-Slavonske-Dalmatinske zemaljske vlade, Zagreb, 1912.

Aristotel, *Politika*, BIGZ, Beograd, 1975.

Aristotel, *Metafizika*, Fakultet političkih nauka/SNL, Zagreb, 1985.

Aristotel, *O duši/Nagovor na filozofiju*, Naprijed, Zagreb, 1987.

Aristotel, *Fizika*, Sveučilišna naklada Liber, Zagreb, 1987.

Aristotel, *O nebu*, Moderna, Beograd, 1989.

Aristotel, *Ustav atenski*, Jurici, Zagreb, 1948.

Diels, H. *Predsokratovci I-II*, Naprijed, Zagreb, 1983.

Diogen Laertije, *Životi i mišljenja istaknutih filozofa*, BIGZ, Beograd, 1979.

Epiktet, *Priručnik*, KruZak, Zagreb, 2006, str. 43-85 (21)

Epikur, *Osnovne misli. Poslanice Herodotu i Menekeju*, Kultura, Beograd, 1959.

Ksenofont, *Uspomene o Sokratu*, BIGZ, Beograd, 1980.

Ksenofont, *Hijeront ili o tiraninu*, u Strauss, L. *O tiraniji*, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1980, str. 7-23 (17)

Lukijan, *Svjetonazori na dražbi*, KruZak, Zagreb, 2002.

Platon, *Parmenid*, BIGZ, Beograd, 1973.

Platon, *Zakoni*, Naprijed, Zagreb, 1974.

Platon, *Protagora/Sofist*, Naprijed, Zagreb, 1975.

Platon, *Pisma*, Rad, Beograd, 1978.

Platon, *Fileb/Teetet*, Naprijed, Zagreb, 1979.

Platon, *Ion/Gozba/Fedar*, BIGZ, Beograd, 1979.

Platon, *Timaj*, Mladost, Beograd, 1981.

Platon, *Fedon*, BIGZ, Beograd, 1982.

Platon, *Dijalozi*, Grafos, Beograd, 1982.

Platon, *Hipija manji*, Hrvatski studiji, Zagreb, 1997.

Platon, *Ion/Lahet/Meneksen*, Hrvatski studiji, Zagreb, 1998.

Plotin, *Eneade*, Književne novine, Beograd, 1984.

Sekst Empirik, *Obrisi pironizma*, KruZak, Zagreb, 2008.

Teofrast, *Metafizika*, KruZak, Zagreb, 2011.

b) Sekundarna literatura

Bazala, A. „Mudrost grčkog naroda u priči i pjesmi“, u Hesiod, *Poslovi i dani*, Matica Hrvatska, Zagreb, 1970.

Barnes, J. *Aristotel*, KruZak, Zagreb, 1995.

Bošnjak, B. *Logos i dijalektika*, Naprijed, Zagreb, 1961.

Đurić, M.N. *Sofisti i njihov istorijski značaj*, Naučna knjiga, Beograd, 1955.

Đurić, M. *Ideja prirodnog prava kod grčkih sofista*, Savez udruženja pravnika Jugoslavije, Beograd, 1958.

Gregorić, P./Grgić, F. (ur.) *Aristotelova metafizika*, KruZak, Zagreb, 2003.

Gregorić, P./Grgić, F./Hudoletnjak-Grgić, M. *Helenistička filozofija: Epikurovci, Stoici, Skeptici*, KruZak, Zagreb, 2005.

Grgić, F. *Aristotel o nužnosti i slučaju*, KruZak, Zagreb, 1997.

Hudoletnjak-Grgić, M. *Znanje i mijena: Parmenidova dva nauka*, KruZak, Zagreb, 1996.

Kramer, H. *Platonovo utemeljenje metafizike*, Demetra, Zagreb, ???

Nedjeljković, D. *Stoicizam*, Beograd, 1971.
 Ross, D. *Platonova teorija ideja*, KruZak, Zagreb, 1998.
 Stupar, M. *Filozofija politike*, Institut za filozofiju i društvenu teoriju/Filip Višnjić, Beograd, 2010, str. 57-200 (144)

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

- Studenti mogu izostati maksimalno tri puta sa satova predavanja i seminara, odnosno moraju prisustvovati na 80% sati.
- Za više od tri izostanka studenti će dobiti dodatni seminar koji trebaju predati zajedno s obaveznim.
- U slučaju opravdanoga duljeg izostanka student se o nastavi može informirati e-mailom na: npetrovic@uniri.hr
- Kašnjenje se tolerira do 10 minuta.
- Za nastave valja ugasiti mobitele i izbjegavati ulaske i izlaske.
- Od studenata se očekuje odgovornost u izvršavanju obaveza.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice fakulteta
 Elektroničkom poštom
 Platformom Merlin
 Oglasna ploča Odsjeka za filozofiju

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Nakon nastave i u vrijeme konzultacija
 Elektroničkom poštom
 Platformom Merlin

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Studenti prvo moraju pristupiti pismenom ispitu objektivnog tipa (test višestrukog izbora), a zatim i usmenom ispitu.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	10.2. i 24.2.
Ljetni	16.6. i 30.6.
Jesenski	1.9. i 15.9.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
1.	Uvodno predavanje – pregled nastavne građe i literature / Problem izučavanja antičke filozofije i njena periodizacija
2.	Metafizika kozmološkog razdoblja: premise atomističke filozofije
3.	Metafizika kozmološkog razdoblja: atomističko učenje o duši
4.	Ostala učenja kozmološkog razdoblja
5.	Antropološko razdoblje: sofisti
6.	Antropološko razdoblje: Sokrat
7.	Ontološko razdoblje: Platon o pravednosti
8.	Ontološko razdoblje: Platon o oblicima države i vrstama pojedinaca
9.	Ontološko razdoblje: Platon o tiraniji, sreći tiranina i vrijednosti pravednosti
10.	Ontološko razdoblje: Platonovo učenje o idejama
11.	Ontološko razdoblje: Platon – učenje kao sjećanje

12.	Ontološko razdoblje: Aristotelova metafizika
13.	Ontološko razdoblje: Aristotelova etika
14.	Ontološko razdoblje: Platonova i Aristotelova estetika
15.	Helenistička filozofija

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
razumjeti ključne preokupacije antičke filozofije	<ul style="list-style-type: none"> - kratka povijest antičke filozofije 	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
definirati probleme prvog počela, problema ljudske kulture i običaja, onoga po čemu postoji sve što postoji, prve i druge supstancije, intrinzičnog dobra, lijepog i mimesisa	<ul style="list-style-type: none"> - prve pretpostavke učenja o počelima kod Lukrecija - glavne teze sofističke filozofije - Platonovo učenje o idejama - Aristotelov realizam - Aristotelova etika - Platonova i Aristotelova estetika 	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o gore spomenutim problemima	<ul style="list-style-type: none"> - učenja o počelima kod svih predsokratovaca - glavne teze sofističke filozofije i Sokratova kritika sofista - Platonovo učenje o idejama i Aristotelova kritika tog nauka - Aristotelova etika i kritika teleologije - Platonova i Aristotelova estetika 	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
identificirati glavne smjerove kritike tih gledišta	<ul style="list-style-type: none"> - Lukrecijeva kritika predsokratovaca 	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“

	<ul style="list-style-type: none"> - Sokratova i Platonova kritika moralnog i kulturnog relativizma - Platonova samokritika i Aristotelovi prigovori - Standardne primjedbe mimetičkoj teoriji umjetnosti 		<ul style="list-style-type: none"> - završni pismeni i usmeni ispit
kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta	razni smjerovi kritike svih obrađenih pozicija	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
samostalno nastaviti daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo	cjelokupno obrađeno gradivo	<ul style="list-style-type: none"> - rasprava - rad na tekstovima - pisanje radova 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - pisani radovi
argumentirano zaključivati o filozofsko-političkim problemima općenito	cjelokupno obrađeno gradivo	<ul style="list-style-type: none"> - rasprava - rad na tekstovima - pisanje radova 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - pisani radovi

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Etika
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvoipredmetni)
Semestar	2.
Akadska godina	2024./2025.
Broj ECTS-a	6
Nastavno opterećenje (P+S+V)	60+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da, engleski jezik
Nositelj kolegija	Prof., dr. sc. Elvio Baccharini
	Kabinet F-418
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
	Telefon 051 265 641
	e-mail ebaccharini@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	Doc. dr. sc. Nebojša Zelič
	Kabinet F-426
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
	Telefon 051 265 648
	e-mail nzelic@ffri.uniri.hr
Suradnica na kolegiju	
	Kabinet
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)	
	Telefon
	e-mail
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>Prvi segment sadržaja ponuditi će studentima (i s njima razrađivati) metaetičku problematiku, to jest filozofsku (epistemološku, ontološku, jezičko-filozofsku, logičku) raspravu o etici. Prikazati će se i raspravljati najvažniji smjerovi u toj domeni: kognitivizam (skup teorija koje tvrde da postoji govor o moralnim istinama, i to u obliku intuicionističkog i naturalističkog realizma - barem neka vjerovanja o moralu su istinita -, i antirealizma – ne postoji moralna stvarnost -, iako mi nastojimo o njoj govoriti) i antikognitivizam (skup teorija koje tvrde da moralni govor ni ne želi prikazati moralne istine, već izražavati subjektivna stanja, posebnu vrstu emocija, ili univerzalne preskripcije). Prioritet se, kao što je uočljivo, daje suvremenim raspravama, ali će se za svaki prikazani i raspravljani smjer ukazivati na vezu s klasicima iz povijesti filozofije (na primjer, veza između Platona, Reida i suvremenog intuicionizma, ili između Hume-a i suvremenog emotivizma; veza između aristotelovskotomističke tradicije i oblike suvremenog naturalističkog aristotelizma). U tom sklopu, nakon uvoda u kojem će se prikazati Kantov prijedlog u svojim temeljnim elementima, raspravljati će se o kantovskim modelima u suvremenim verzijama, to jest u onoj strogo racionalističkoj, po kojoj se do ispravnih moralnih stavova dolazi dedukcijom (npr. Hare, Gewirth), i u onoj konstruktivističkoj (npr. Rawls, Korsgaard). Nakon rasprave o ukazanim metaetičkim pozicijama, razrađuje se zaključak o raspravi između relativizma i univerzalizma. Kao posebna cjelina razmatrati će se odnos etike i psihologije, odnosno rasprava o motivacijskoj snazi moralnih stavova, te će se studentima predočiti, i s njima raspravljati, razlika između internalizma (pozicije po kojoj su moralni stavovi sami po sebi motivacijski) i eksternalizma (poziciji po kojoj moralni stavovi nisu sami po sebi motivacijski).</p> <p>Naredna je tematska cjelina posvećena prikazu i raspravi o moralnim teorijama: kantovske, odnosno deontološke teorije (u kojima dominiraju pojmovi dužnosti i prava, to jest temeljni etički pojmovi - pravo i dužnost -, koji nameću svoju važnost neovisno o preferencijama i nagonima pojedinaca, te iznad korisnosti); utilitarizam (skup teorija koje postavljaju korisnost – to jest maksimizaciju zadovoljstva, sreće, preferencija, itd. -, kao centralni pojam u moralu); etika vrlina (u kojima je temeljni kriterij afirmacija vrline, bilo da se za njih smatra da su vezane za ljudsku prirodu, ili da se tvrdi da ovise o pojedinim zajednicama) i pojam 'dobro'.</p> <p>Na kraju, studentima se nudi rasprava iz primijenjene etike. Obuhvaćene teme su: društvene nejednakosti i siromaštvo, etika okoliša, teme iz bioetike (pojam osobe koja ima prava ili moralnu vrijednost, pobačaj, liječnički</p>	

potpomognuta oplodnja, primjena genetike, određenje smrti, eutanazija, presađivanje dijelova ljudskog tijela, pravo na liječničku zaštitu), moralni problemi iz spolnosti i odnosa između spolova, jednakost i inverzna diskriminacija, prava životinja, poslovna etika, zločini i kažnjavanje, moral i politika, etika rata.

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Nakon položenog ispita studenti će moći:

- razumjeti, analizirati i uspoređivati temeljne metodološke pristupe u filozofskoj raspravi o moralu (uz naglašavanje važnosti spoznaja iz drugih područja: teorija spoznaje, ontologija, filozofija jezika, logika) i razviti kritički stav o tome
- razumjeti, analizirati i uspoređivati dominantne moralne teorije i sami pokušati ustanoviti koja od tih teorija najbolje može ponuditi kritičku podlogu za njihove početne moralne intuicije (odnosno, da ustanove trebaju li revidirati moralne intuicije nakon upoznavanja s moralnim filozofskim teorijama)
- primijeniti teorijske postavke moralne filozofije u stvarne situacije

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	2	0
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	10
Kontinuirana provjera znanja 2	2,5	60
ZAVRŠNI ISPIT	1	30
UKUPNO	6	100

Opće napomene:

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti najviše 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. E. Baccarini, Moral Epistemological Coherentism, Contextualism and Consensualism
https://www.academia.edu/5853126/Moral_Epistemological_Coherentism_Contextualism_and_Consensualism
2. E. Baccarini, Living According to Conscience
<https://hrcak.srce.hr/file/385712>
3. skripta
4. T. Bracanović, Normativna etika, Institut za filozofiju

IZBORNA LITERATURA

1. Aristotel, Nikomahova etika, Sveučilišna naklada Liber, Zagreb 1982.
2. Baccarini, E., Moralni sudovi, Hrvatski kulturni dom, Rijeka 1994.
3. Coady, C.A.J. i O'Keefe, M. (ur.), Terorizam i pravednost, KruZak, Zagreb, 2004.
4. Frankena, W.K., Etika, KruZak, Zagreb 1998.

5. Gewirth, A., Osnova i sadržaj ljudskih prava, u Matulović, M. (ur.), Ljudska prava, Izdavački centar Rijeka, Rijeka 1992
 6. Hare, R.M., Kako racionalno odlučiti o moralnim pitanjima, "Agora", 6, 1998, 17-26.
 7. Kant, I., Osnove metafizike ćudoređa, Igitur, Zagreb 1995 ili Utemeljenje metafizike ćudoređa, u Talanga, J. (ur.), Klasični tekstovi iz etike, Sveučilište u Zagrebu Hrvatski studiji, Zagreb 2001.
 8. Levy, N., Moralni relativizam, Jesenski i Turk, Zagreb 2004.
 9. MacIntyre, A., U potrazi za vrlinom, Kruzak, 2002..
 10. Prijčić, S. (ur.), Pobačaj. Za i protiv, Hrvatski kulturni dom, Rijeka 1995.
- Primorac, I. (ur.), Suvremena filozofija seksualnosti, Zagreb, Kruzak, 2003

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Od studenata se očekuje redovno pohađanje nastave, aktivno sudjelovanje na nastavi i izvršavanje zadanih obveza. Studenti moraju prisustvovati na 70% sati.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Oglasnom pločom, mailom, mailom putem administratorica/administratora odsjeka

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Na nastavi, u terminima za konzultacije i (isključivo u vezi pitanja sadržaja predmeta) mailom

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeno

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

Nakon svakoga ispitnoga roka organizirati ću se upisivanje ocjena, na kojemu studenti i studentice nisu obvezni dolaziti, ali mogu doći radi obrazloženja ocjena. Obrazloženje ocjena se neće izvršavati na druge načine i u drugim terminima.

Ocjenjivanje se vrši sukladno s Pravilnikom o ocjenjivanju donesenim akademske godine 2008/2009.

Studenti pišu jedan kolokvij na kojem moraju riješiti 40% na preddiplomskom studiju da bi izašli na ispit. Također, imaju pravo na jedan ispravak kolokvija isključivo ukoliko su napisali ispod potrebnog broja bodova.

Kolokvij sadrži 60 bodova, a sastoji se od 30 pitanja.

Aktivnost na nastavi uključuje prisustvo na nastavi i sudjelovanje u raspravi uz pitanja pojašnjavanja (maksimalno 4 boda), sudjelovanje u raspravi uz originalni kreativni doprinos (maksimalno 5-8 bodova) i sudjelovanje u raspravi uz originalni posebno kreativni doprinos (9-10).

ISPITNI ROKOVI

Zimski	7./28.2./ 11h
Ljetni	27.6./11.7./ 11h
Jesenski	29.8./12.9./ 11h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

TJEDAN	NAZIV TEME
1.	Uvodno predavanje
2.	Nastanak etike – evolucijsko i kontrafaktičko objašnjenje
3.	Moral i samo-interes: teorija racionalnog odlučivanja i teorija društvenog ugovora
4.	Utilitarizam
5.	Deontološka etika
6.	Etika vrline i etika brige
7.	Kritika suvremenih etičkih teorija – Williams
8.	Moral i dobrobit
9.	Moral i sreća
10.	Etika rase i roda

11.	Teme iz praktične etike 1
12.	Teme iz praktične etike 2
13.	Kolokvij
13.b	Ispravak kolokvija
14.	Filozofija morala Thomasa Reida (racionalni intuicionizam)
15.	Filozofija morala Davida Humea (emotivizam)
16.	Filozofija morala Davida Humea (emotivizam)
17.	Filozofija morala Immanuela Kanta (racionalni konstruktivizam)
18.	Filozofija morala Immanuela Kanta (racionalni konstruktivizam)
19.	Filozofija morala Immanuela Kanta (racionalni konstruktivizam)
20.	Moralni koherentizam, kontekstualizam i konsensualizam
21.	Djelovanje prema savjesti

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Interpretirati te kategorizirati i razlikovati temeljne pojmove i teorijske dvojbe u filozofskoj raspravi o etici	Metaetika, moralna epistemologija, etika biounapređeja, etika i psihijatrija	- predavanja - diskusije	-kolokviji sudjelovanje u raspravi - završni pismeni i usmeni ispit
Kreativno upotrebljavati stečene spoznaje, samostalnom interpretacijom novih srodnih tematika	- Metaetika, moralna epistemologija, etika biounapređeja, etika i psihijatrija + nove teme na koje studenti naiđu tijekom samostalnog proučavanja etičkih pitanja	- predavanja - diskusije	-kolokviji sudjelovanje u raspravi - završni pismeni i usmeni ispit
Povezati rasprave uže vezane za filozofsko etičke teme i spoznaje iz drugih područja	Metaetika, moralna epistemologija, etika biounapređeja, etika i psihijatrija	- predavanja - diskusije	-kolokviji sudjelovanje u raspravi - završni pismeni i usmeni ispit
Demonstrirati svoje već navedene vještine u sklopu rasprava o aktualnim pitanjima u suvremenom svijetu	Metaetika, moralna epistemologija, etika biounapređeja, etika i psihijatrija	- predavanja - diskusije	-kolokviji sudjelovanje u raspravi - završni pismeni i usmeni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Filozofsko istraživanje i pisanje		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvo predmetni)		
Semestar	2.		
Akadska godina	2024./2025.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+15+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Ivan Cerovac		
	Kabinet	F-424	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	051/265-646	
	e-mail	icerovac@uniri.hr	
Suradnik na kolegiju	Mladen Bošnjak		
	Kabinet	F-422	
Vrijeme za konzultacije	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon		
	e-mail	mladen.bosnjak1@ffri.uniri.hr	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Cilj kolegija je osposobiti studente za kritičko čitanje filozofskih tekstova i pisanje koherentnih, jasnih, konciznih, uvjerljivih te argumentiranih radova. Kolegij je strukturiran s ciljem da pomogne studentima u različitim koracima planiranja i pisanja filozofskih radova.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Studenti će moći:			
Filozofsko čitanje			
1. primijeniti alate neformalne logike za otkrivanje, analizu i ekspoziciju argumenata prilikom rješavanja filozofskih problema.			
2. ocijeniti valjanost (dovode li premise logički do zaključka) i pouzdanost argumenata (u slučaju da je argument valjan, jesu li njihove premise istinite).			
Filozofsko pisanje			
3. objasniti funkciju i ulogu paragrafa u sklopu cjelovitog rada.			
4. primijeniti akademske konvencije za citiranje, parafraziranje, referiranje, pisanje bibliografije i izbjegavanje plagiranja.			
5. napisati rad koji ima sljedeću strukturu: uvod, opisni dio, argumentacijski dio i zaključak.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1		
Aktivnost na nastavi i seminaru		5	
Kontinuirana provjera znanja 1	0.25	10	
Kontinuirana provjera znanja 2	0.25	10	
Kontinuirana provjera znanja 3	0,5	25	
Kontinuirana provjera znanja 4	0,5	25	
ZAVRŠNI ISPIT	0,5	25	
UKUPNO	3	100	
Opće napomene:			
Varijanta 1 bez završnog ispita			
Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.			

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA**OBVEZNA LITERATURA**

1. Malatesti, L., Gavran Miloš, A. i Čeč, F. 2015. *Filozofsko pisanje bez filozofiranja*. Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci. <https://www.ffri.uniri.hr/files/izdavacka/L%20Malatesti%20-%20Filozofsko%20pisanje%20bez%20filozofiranja.pdf>
2. Prijić-Samaržija, S. i Gavran Miloš, A. 2011. *Antička i novovjekovna epistemologija*. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk.
3. Berčić, B. 2012. *Filozofija*. Svezak drugi. Zagreb: Ibis Grafika.
4. Nagel, T. 2002. *Što sve to uopće znači?* Zagreb: KruZak.

IZBORNA LITERATURA

1. Baggini, J. 2003. *The Philosopher's Toolkit: A Compendium of Philosophical Concepts and Methods*. Blackwell Publishers.
2. Graff, Gerald, i Cathy Birkenstein. 2021. *They Say / I Say: The Moves That Matter in Academic Writing*. 5. izd. New York: W. W. Norton & Company.
3. Martinich, A. P. 1996. *Philosophical Writing*. Third Edition. Oxford: Blackwell. (Većina sadržaja)
4. Vaughn, L.. 2006 *Writing Philosophy: A Student's Guide to Writing Philosophical Essays*. Oxford University Press, New York and Oxford.
5. *Daily nous*: kako se pišu filozofski tekstovi <http://dailynous.com/2019/01/15/write-philosophy-paper-online-guides/>
6. Pupovac, V. 2021. *Akademsko pisanje*. Sveučilište u Rijeci, Rijeka. https://www.akademsko-pisanje.uniri.hr/wp-content/uploads/2022/01/Knjizica-Akademsko-pisanje_FINALNA.pdf

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU**POHAĐANJE NASTAVE**

Od studenata se očekuje redovno pohađanje nastave, aktivno sudjelovanje na nastavi i izvršavanje zadanih obveza. Studenti moraju prisustvovati na 70% sati.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Elektronička pošta i Merlin. Studenti moraju koristiti i redovito provjeravati službenu fakultetsku studentsku e-mail adresu.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Elektronička pošta i Merlin

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeni

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski 04.02. i 18.02. u 14:00 h

Ljetni	01.07. i 15.07. u 14:00 h
Jesenski	26.08. i 09.09. u 14:00 h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
TJEDAN	NAZIV TEMA
1.	Uvod
2.	Filozofska istraživanja: izvori i popis literature
3.	Vrste citiranja i grijeh plagiranja 1
4.	Citiranje, parafraziranje i sažimanje 2
5.	Struktura filozofskog rada – Ispit 1
6.	Struktura paragrafa
7.	Pisanje filozofskog eseja od četiri rečenice – Ispit 2
8.	Filozofski problemi i filozofska metodologija
9.	Filozofsko čitanje i pisanje: temeljno formuliranje argumenta - Ispit 3
10.	Filozofsko čitanje: identifikacija problema, teorija i argumenata
11.	Povezivanje svih dijelova eseja
12.	Statističko i probabilističko zaključivanje
13.	Radionica - Ocjenjivanje radova - Ispit 4
14.	Oluja mozgova – kako se smije koristiti umjetna inteligencija u akademskom pisanju?
15.	Simpoziji

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
<p>Primijeniti alate neformalne logike za otkrivanje, analizu i ekspoziciju argumenata prilikom rješavanja filozofskih problema</p> <p>Ocijeniti valjanost (dovode li premise logički do zaključka) i pouzdanost argumenata (u slučaju da je argument valjan, jesu li njihove premise istinite).</p>	<p>Filozofsko čitanje: identifikacija problema, teorija argumenta</p> <p>Filozofsko čitanje: formuliranje i parafraziranje argumenta.</p> <p>Filozofsko čitanje i pisanje: temeljno formuliranje argumenta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • Rad na tekstu • Individualni rad • Grupni rad u nastavi 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuirana provjera znanja 1 • Kontinuirana provjera znanja 2 • Kontinuirana provjera znanja 3 • Kontinuirana provjera znanja 4 • Završni ispit
<p>Napisati rad koji ima sljedeću strukturu: uvod, opisni dio, argumentacijski dio i zaključak.</p>	<p>Struktura filozofskog rada</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • Individualni rad 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuirana provjera znanja 2 • Kontinuirana provjera znanja 3 • Kontinuirana provjera znanja 4 • Završni ispit
<p>Objasniti funkciju i ulogu paragrafa u sklopu cjelovitog rada.</p>	<p>Struktura filozofskog rada i struktura paragrafa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuirana provjera znanja 2 • Kontinuirana provjera znanja 3

			<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuirana provjera znanja 4 • Završni ispit
Primijeniti akademske konvencije za citiranje, parafraziranje, referiranje, pisanje bibliografije i izbjegavanje plagiranja.	Filozofsko čitanje i pisanje: temeljno formuliranje argumenta, parafraziranje, citiranje i bibliografija, Kako se smije koristiti umjetna inteligencija u pisanju filozofskih radova	<ul style="list-style-type: none"> • Rad na tekstu • Individualni rad • Grupni rad u nastavi 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuirana provjera znanja 3 • Kontinuirana provjera znanja 4 • Završni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Moderna filozofija od Descartesa do Kanta
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)
Semestar	4.
Akadska godina	2024./2025.
Broj ECTS-a	6
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+30+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Snježana Prijić Samaržija
Kabinet	F-417
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	265-644
e-mail	prijic@uniri.hr
Suradnik na kolegiju	Izv. prof. dr. sc. Iris Vidmar Jovanović
Kabinet	F – 425
Vrijeme za konzultacije	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	265-639
e-mail	ividmar@ffri.uniri.hr
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>1. Izvori znanja i spoznajne sposobnosti (od Descartesa do Kanta): urođeno i stečeno znanje; opažajna i razumska spoznaja - oprečnost empirističke i racionalističke tradicije; pozicije reprezentacionalizma i fenomenalizma (ideje, impresije); apriorne ideje, aksiomi misli kao univerzalne i samoočevodne istine.</p> <p>2. Objektivnost spoznaje (Locke, Berekely, Hume i Reid): primarna i sekundarna svojstva kao objektivna i subjektivna svojstva; objektivnost dispozicijskih svojstava; epistemološki realizam i anti-realizam; jaz između znanstvene i zdravorazumske slike svijeta; Humeov skepticizam i naturalizam.</p> <p>3. Descartesova metodička skepsa i zli demon: potraga za arhimedovskom točkom - fundacionalistička teorija opravdanja; Cogito, ergo sum i samoizvjesnost svijesti – teorija privilegiranog pristupa; svijest kao izvor znanja, intuicija, kriteriji istine; interogativni ili negativni skepticizam: argument snova, vizualnih iluzija i zli demon.</p> <p>4. Pitanje metode (Bacon, Hume, Descartes, Spinoza, Wolff): induktivna i deduktivna metoda; teorija idola; problem indukcije; praktična i jasna pravila; uzor matematičke metode; status matematike i logike u odnosu na prirodne znanosti.</p> <p>5. Epistemologija svjedočanstva (Locke, Hume i Reid): socijalna epistemologija; prenošenje poruka kao izvor znanja; Hume o čudima; redukcionizam i anti-redukcionizam; apriorno opravdanje povjerenja kao nužne pretpostavke funkcioniranja razuma i izbjegavanja univerzalnog skepticizma; opravdanje povjerenja oslanjanjem (redukcijom) na opažanje i generalizaciju iz opažanja.</p> <p>6. Supstancija (Descartes, Spinoza, Leibniz, Locke, Hume i Berkeley): pojam supstancije, stvorena i nestvorena, konačna i beskonačna supstancija; materijalna i duhova supstancija; atributi i modusi supstancije; monizam, dualizam, pluralizam; monadologija i dinamizam; odnos uma i tijela; Descartesov interakcionizam i Spinozin dokaz o nemogućnosti interakcije; Leibnizova prestabilirana harmonija; Berkeleyjevo pobijanje materijalizma; ontološki relizam i antirealizam.</p> <p>7. Pitanje mogućnosti metafizike (Leibniz, Locke i Hume): nužne i kontingentne istine; istine razuma i činjenične istine; načelo proturječnosti i načelo dovoljnog razloga, kauzalnost; determinizam i sloboda volje.</p>	

8. Dokazi božje opstojnosti (Descartes, Spinoza, Pascal, Leibniz, Hume, Berekely): Ontološki dokaz ; Pascalova oklada; teodiceja i argument iz zla u svijetu; Humeova kritika argumenta iz čuda i teleološkog argumenta; Berkeleyev dokaz božje opstojnosti

9. Društveni ugovor (Hobbes, Locke, Rousseau): pojam društvenog ugovora; racionalni egoizam i društveni ugovor kao *modus vivendi*; prirodna i pozitivna prava; apsolutna monarhija i liberalna demokracija; pojmovi slobode, ljudskih prava, trodiobe vlasti, opće volje, privatnog vlasništva, prava na nasilno svrgavanje vlasti i dr.

10. Tolerancija (Locke i Spinoza): pojam tolerancije; tolerancija i sloboda; ideja religijske tolerancije; argumentacije u prilog potrebe za tolerancijom (instrumentalnost države, napredak čovječanstva, znanstveni progres, Spinozini argumenti iz hipokrizije i respekta prema principijelnosti).

11. Emocije filozofska promišljanja o fenomenu emocija, definicija emocija i teorije emocija 18. stoljeća (Descartes, Hume, Spinoza)

12. Ostali problemi: osobni identitet (Descartes, Locke, Hume); relativno i apsolutno shvaćanje prostora (Newton i Leibniz); realne i nominalne definicije, (Leibniz i Locke); kritika teorije ideja (Reid); odnos činjenica i vrijednosti (Hume); Descartes, Spinoza i Hume o emocijama; odlučivanje i preferencije (Pascal i Locke) i dr.

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Nakon odslušanog kolegija, očekuje se da će studenti moći:

1. Analizirati i raspravljati o temeljnim epistemološkim, ontološkim, filozofsko-političkim i dr. problemima vezanim za ovo povijesno-filozofsko razdoblje
2. Objasniti, interpretirati te sažeto prenijeti stajališta ključnih predstavnika empirizma i racionalizma
3. Usvojiti terminologiju i usporediti stavove filozofa ovog povijesnog razdoblja s prethodnicima i sljedbenicima
4. Analizirati i interpretirati filozofske tekstove iz ovog povijesnog razdoblja

Očekuje se da će studenti imati vještine za:

- objasniti temeljne pojmove empirističke i racionalističke filozofije (ideja, impresija, primarne i sekundarne kvalitete, reprezentacijski realizam, metoda sumnja, 'cogito', supstancija i dr.)
- usporediti osnovne postavke empirizma i racionalizma te Kantovog sintetskog stajališta
- analizirati skeptičku argumentaciju: argument iz snova, argument iz iluzije, zli demon
- objasniti odnos reprezentacionalizma, (anti-)realizma i idealizma
- objasniti i usporediti pojam urođenih ideja s pojmovima a priornih analitičkih i sintetičkih sudova
- opisati i usporediti različite ontološke stavove: monizam, dualizam, pluralizam
- objasniti razliku između fenomenalnog i noumenalnog
- opisati i usporediti različite teorije o slobodi volje i osobnom identitetu
- razlikovati induktivnu i deduktivnu metodu istraživanja
- argumentirati za i protiv božje opstojnosti
- objasniti pojam društvenog ugovora
- razlikovati različite pristupe suverenosti i državnom autoritetu
- objasniti pojam tolerancije

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x	x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		x	

III. SUSTAV OCJENJIVANJA		
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	2	
Kontinuirana provjera znanja 1 (kolokvij predavanja)	1,5	35%
Kontinuirana provjera znanja 2 (kolokvij seminari)	1,5	35%
ZAVRŠNI ISPIT	1	30%
UKUPNO	6	100%
<p>Opće napomene: Varijanta 2 sa završnim ispitom Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tijekom nastave student može ostvariti najviše 70% ocjenskih bodova. - Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 30% ocjenskih bodova. <p>Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:</p>		
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI	
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova	
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova	
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova	
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova	
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova	
IV. LITERATURA		
OBVEZNA LITERATURA		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rene Descartes: <i>Meditacije o prvoj filozofiji</i>, u E. Husserl, Kartezijanske meditacije, Zagreb, SSO, 1975. 2. John Locke: <i>Ogledi o ljudskom razumu I i II</i>, Beograd, Kultura, 1962. 3. George Berkeley: <i>Odabrane filozofske rasprave</i> (Rasprava o načelima ljudske spoznaje, Tri dijaloga između Hylasa i Philonousa), Zagreb, KruZak, 1999. 4. David Hume: <i>Istraživanje o ljudskom razumu</i>, Zagreb, Naprijed, 1988 5. Snježana Prijić Samaržija i Ana Gavran Miloš: <i>Antička i novovjekovna epistemologija</i>, Zagreb, Jesenski i Turk, 2011 		
IZBORNA LITERATURA		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rene Descartes, <i>O strastima duše</i> (izbor iz Prijić Samaržija I Gavran Miloš) 2. Benedict de Spinoza: <i>Etika: dokazana geometrijskim redom</i>, Zagreb, Demetra, 2000. 3. David Hume, <i>Rasprava o ljudskoj prirodi</i>, knjiga 2 O strastima 4. G. W. Leibniz: <i>Novi ogledi o ljudskom razumu</i>, Sarajevo, Veselin Masleša, 1986. 5. Immanuel Kant: <i>Kritika čistog uma</i>, Zagreb, Matica Hrvatska 1987. 6. Božićević Vanda, <i>Filozofija britanskog empirizma</i>, Školska knjiga Zagreb, 1996 		
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU		
POHAĐANJE NASTAVE		

Studenti trebaju redovito pohađati nastavu (uvažavaju se opravdani razlozi za izostanak). U slučaju većeg broja opravdanih izostanka, potrebno je napisati dodatni seminarski rad na zadanu temu od maksimalno 4000 riječi i uz konzultiranje barem četiriju izvora sekundarne literature

Kašnjenje se tolerira do 5 minuta.

Od studenata se očekuje izvršavanje svih zadanih obveza tijekom nastave.

Napomena: Studenti imaju mogućnost pohađanja organiziranih događanja (predavanja, radionice, ljetne škole, konferencije) i aktivnosti koje su vezane za sadržaj kolegija ili koje predlaže nositelj i suradnik na kolegiju. Pohađanjem organiziranih događanja (predavanja, radionice, ljetne škole, konferencije) studenti mogu ostvariti bodove koji mogu biti uključeni u konačno bodovanje svih aktivnosti koje student ima obvezu ispuniti da bi položio kolegij. U obzir će se uzeti maksimalno 5 aktivnosti u kojima student sudjeluje, a svaka aktivnost nosi 2 boda.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Mrežne stranice Fakulteta, tj. Odsjeka za filozofiju

Oglasne ploče odsjeka za filozofiju

Elektronička pošta

Tajništvo Odsjeka za filozofiju

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

U vrijeme konzultacija

Elektronička pošta

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Kolokvij predavanja: kolokvij uključuje pisanu provjeru znanja nakon prve cjeline predavanja kojom se provjerava upoznatost sa sadržajem cjeline. Kolokvij je tzv. objektivnog tipa, uključuje provjeru stečenih znanja, (prepoznavanje problema i pojmova, višestruki izbor, nadopunjavanje), a maksimalno je moguće dobiti trideset i pet bodova.

Provjera znanja na seminarima: seminari su tematski organizirani oko rada na izvornim filozofskim tekstovima. Provjera znanja (kolokvij 2) sastoji se od zadataka objektivnoga tipa, analize teksta i esejskih pitanja. Maksimalno je moguće ostvariti trideset i pet bodova.

Završni ispit sastoji se od zadataka objektivnog tipa, analize izvornih filozofskih tekstova i esejskih pitanja. Moguće je ostvariti trideset ocjenskih bodova.

Aktivnost u nastavi kontinuirano se prati od strane nositelja kolegija.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski | 6. i 20.2.2025. u 8,30

Ljetni | 26.6. i 10.7. 2025, 8.30

Jesenski | 28.8. i 11.9. 2025. u 8.30

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEMA
1	Uvodno predavanje: racionalizam i empirizam
2	Moderni/novovjekovni skepticizam
3	Problem percepcije

4	Reprezentacionalizam i teorije osjetilnih data
5	Urođeno znanje i razlika a priori / a posteriori
6	Pitanje metode: dedukcija vs znanstvena indukcija i idoli
7	Um i stvarnost
8	Pitanje dokazivanje postojanja vanjskog svijeta: rješenje skeptičkih dilema
9	Kolokvij
10	Problem supstancije i odnosa duha i tijela
11	Problem kauzaliteta
12	Pitanje božje egzistencije
13	Identitet i sloboda
14	Etičke teme: Hume o samoubojstvu / vrijednosti života (bioetička pitanja)
15	Etičke teme: Kant o ljubavi i braku (moralna filozofija i filozofija seksualnosti)
	Seminari: nastava na seminarima tematski prati predavanja a organizirana je oko fokusiranog rada na izvornim filozofskim tekstovima.
1	Uvodno upoznavanje sa sadržajem i dogovor oko metodologije rada na seminarima.
2	Moderni skepticizam
3	Problem percepcije
4	Reprezentacionalizam i teorije osjetilnih data
5	Urođeno znanje i razlika a priori / a posteriori
6	Metoda/razum: dedukcija vs znanstvena indukcija i idoli
7	Um i stvarnost
8	Pitanje dokazivanje postojanja vanjskog svijeta: rješenje skeptičkih dilema
9	Kolokvij
10	Problem supstancije i odnosa duha i tijela
11	Problem kauzaliteta
12	Pitanje božje egzistencije
13	Identitet i sloboda
14	Etičke teme: Hume o samoubojstvu
15	Etičke teme: Kant o ljubavi
Napomena:	U slučaju konferencijskih i drugih obveza nositeljice kolegija i suradnice, neki termini predavanja i/ili seminara odradit će se u dogovoru sa studentima u posebno dogovorenom terminu.

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
---------------	---------	---	-----------------------

Analizirati i raspravljati o temeljnim epistemološkim, ontološkim, filozofsko-političkim i dr. problemima vezanim za ovo povijesno-filozofsko razdoblje	Epistemološka, ontološka, politička teorija filozofa modernog razdoblja	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na seminarima
Objasniti, interpretirati te sažeto prenijeti stajališta ključnih predstavnika empirizma i racionalizma	Filozofske teorije filozofa empirizma i racionalizma	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na seminarima
Usvojiti terminologiju i usporediti stavove filozofa ovog povijesnog razdoblja s prethodnicima i sljedbenicima	Filozofske teorije filozofa empirizma i racionalizma, skolastike	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na seminarima
Analizirati i interpretirati filozofske tekstove iz ovog povijesnog razdoblja	Filozofske teorije filozofa empirizma i racionalizma	Rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, rad u paru	Pismeni ispit, Sudjelovanje i doprinos studenata na seminarima

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Simbolička logika		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)		
Semestar	4.		
Akadska godina	2024./2025.		
Broj ECTS-a	6		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelj kolegija	Prof.dr.sc. Majda Trobok		
	Kabinet	F-414	
	Vrijeme za konzultacije	Srijedom i četvrtkom nakon nastave	
	Telefon	(051) 265 638	
	e-mail	trobok@ffri.uniri.hr mtrobok@protonmail.com	
Suradnik na kolegiju	/		
	Kabinet	/	
	Vrijeme za konzultacije	/	
	Telefon	/	
	e-mail	/	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>Logika sudova:</p> <p>semantika - semantičke tablice i semantička stabla</p> <p>sintaksa - pravila prirodne dedukcije</p> <p>meta-teoremi: adekvatnost i potpunost</p> <p>Logika prvoga reda:</p> <p>alfabet logike prvoga reda</p> <p>semantika - semantička stabla za kvantifikatore</p> <p>pravila izvođenja za kvantifikatore</p> <p>Meta-teorija</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Nakon odslušanog predmeta i položenog ispita očekuje se da studenti :</p> <ul style="list-style-type: none"> - budu osposobljeni koristiti tablice istinos(t)nih vrijednosti te semantička stabla u određivanju valjanosti - mogu analizirati i razlikovati pojam semantičkog niza koji je tautologija i semantički nekonzistentnog skupa formula - budu osposobljeni primijeniti pravila prirodne dedukcije - mogu razlikovati logiku sudova i logiku prvoga reda <ul style="list-style-type: none"> - budu osposobljeni razlikovati pravila izvođenja za kvantifikatore te da mogu argumentirano primijeniti pravila u izvođenju i dokazivanju. 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x	x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	-	-	
Aktivno sudjelovanje na vježbama/pisanje zadaća/prisustvo na gostujućim predavanjima	0.6	10	
Kontinuirana provjera znanja 1	1.8	30	
Kontinuirana provjera znanja 2	1.8	30	

ZAVRŠNI ISPIT	1.8	30
UKUPNO	6	100

Opće napomene:

Za upis predmeta Simbolička logika preduvjet je položen ispit iz Logike.

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti najviše 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

- Cauman, L.S., 2004, Uvod u logiku prvoga reda, Naklada Jesenjski-Turk; prevedeno sa Cauman, 1998, First-order Logic. An Introduction, Walter de Gruyter GmbH&Co.
- Copi, I.M., Cohen, C., Introduction to Logic, Macmillan Publishing Company.
- Newton-Smith, W.H., Logic - An Introductory Course, Routledge.
- Vuković, M., 2007, *Matematička logika 1 - Skripta*, Sveučilište u Zagrebu-PMF Matematički odjel. (uvodni dijelovi)

IZBORNA LITERATURA

- Žarnić, B. i Kovač, S., 2008, *Logička pitanja i postupci - problemski uvod u elementarnu logiku*, Kruzak, Zagreb.
- Gensler, H.J., 2002, Introduction to Logic, Routledge.
- Guttentplan, S., 1997, The Languages of Logic, Blackwell Publishers Ltd.
- Hodges W., 2001, Logic. An Introduction to Elementary Logic, Penguin Books.
- Nolt, J., Royatyn D. i Varzi A., 1998, Logic
- Schaum's Outline Series, McGraw-Hill - Quine, W. Van O., 1998, Elementary Logic, Harvard University Press.
- Smith, P., 2003, An Introduction to Formal Logic, Cambridge University Press.
- Tomassi, P., 1999, Logic, Routledge

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti **nisu** obavezni prisustvovati nastavi/seminarima.

Od studenata koji odluče prisustvovati nastavi očekuje se aktivno prisustvo, što znači da se od studenata očekuje da dolaze spremni na nastavu, odnosno da odrade sve prethodno zadane zadaće/obaveze te da znaju osnovne pojmove uvedene na prethodnim nastavnim satima.

Kašnjenja na predavanja nisu dozvoljena.

Ometanje nastave i ostalih studenata u radu nije dozvoljeno.

Napuštanje predavaonice tijekom nastave nije dozvoljeno, osim u iznimnim situacijama ili uz prethodni pristanak nastavnika.

Korištenje mobitela za vrijeme nastave nije dozvoljeno, osim u iznimnim situacijama ili uz prethodni pristanak nastavnika.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Tajnica, oglasna ploča, Merlin, elektronička pošta, mobitel

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Studenti mogu kontaktirati nastavnika izvan nastavnih sati

- osobno ili online tijekom konzultacija

<ul style="list-style-type: none"> - putem maila - putem foruma na Merlinu 	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Završni je ispit (samo) usmeni.	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
<p>Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.</p> <p>Korištenje literature/bilješki/podataka za vrijeme kolokvija kao i prepisivanje nije dozvoljeno te se u tom slučaju dobiva 0 bodova. Korištenje literature i prepisivanje za vrijeme kolokvija ujedno predstavlja kršenje točke 6.1.1. Etičkog kodeksa za studente/studentice Sveučilišta u Rijeci.</p>	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	11.2. i 25.2.2025. u 10h
Ljetni	24.6. i 8.7.2025. u 10h
Jesenski	26.8. i 9.9.2025. u 10h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
5.3.2025. (P)	Upoznavanje studenata sa sadržajem kolegija te njihovim obavezama na kolegiju / Uvod u simboličku logiku
6.3.2025. (P)	Logika sudova - alfabet i uvod u semantiku
12.3.2025. (P)	Semantika - tablice istinosnih vrijednosti: primjeri i formalizacija
13.3.2025. (S)	Semantika - tablice istinosnih vrijednosti: primjeri/ formalizacija i rasprava
19.3.2025. (S)	Semantika - tablice istinosnih vrijednosti: primjeri/ formalizacija i rasprava
20.3.2025. (P)	Semantička stabla
26.3.2025. (S)	Semantička stabla/ primjeri i rasprava
27.3.2025. (S)	Semantička stable i tablice/ primjeri i rasprava
2.4.2025. (P)	Semantička (ne)konzistentnost skupa formula i valjanost
3.4.2025. (P)	Sintaksa – Osnovna pravila izvođenja
9.4.2025. (S)	Osnovna pravila izvođenja/primjeri, rasprava i zadaci
10.4.2025. (S)	Osnovna pravila izvođenja/primjeri, rasprava i zadaci + priprema za kolokvij
16.4.2025.	PRVI KOLOKVIJ
17.4.2025. (S)	Rješenja zadataka 1. Kolokvija - Rasprava
23.4.2025. (P)	Prirodna dedukcija - Pravilo P/Kondicioni dokaz
24.4.2025. (S)	Prirodna dedukcija - Pravilo P/Kondicioni dokaz, primjeri/rasprava/zadaci
30.4.2025.	Pravilo P – RAA (Reductio Ad Absurdum)

(P)	
7.5.2024. (S)	Pravilo P – RAA (Reductio Ad Absurdum), primjeri/rasprava/zadaci
14.5.2024. (P)	Pravilo P – vE (Vel Eliminacija)
15.5.2024. (S)	vE, primjeri/rasprava/zadaci
21.5.2024. (P)	Logika prvoga reda, uvod i alfabet
22.5.2024. (S)	Alfabet logike prvoga reda – primjeri prevođenja, rasprava i zadaci
28.5.2025. (P)	Pravila izvođenja za kvantifikatore - primjeri prevođenja, rasprava i zadaci
29.5.2025. (S)	Pravila izvođenja za kvantifikatore
4.6.2025.(P)	Pravila izvođenja za kvantifikatore (2. dio)
5.6.2025. (S)	Pravila izvođenja za kvantifikatore - primjeri prevođenja, rasprava i zadaci + priprema za kolokvij
11.6.2025.	DRUGI KOLOKVIJ
12.6.2024.	Rješenja zadataka 2. Kolokvija - Rasprava
<p>Datum pisanja ispravaka odrediti će se naknadno u dogovoru sa studentima (ukoliko bude potrebno pisati ispravke kolokvija).</p> <p>Ispravak kolokvija pišu studenti koji nemaju na kolokviju 50% bodova (negativan kolokvij).</p> <p>Uvjet je za pisanje ispravka kolokvija rezultat najmanje 30% bodova, odnosno 9 bodova.</p>	

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Studenti će biti osposobljeni koristiti tablice istinosnih vrijednosti te semantička stabla u određivanju valjanosti.	Semantika logike sudova – tablice istinosnih vrijednosti i semantička stabla/Semantika logike prvoga reda – semantička stabla	Predavanje Objašnjavanje Analiziranje primjera Demonstracija rješavanja zadataka	Kontinuirane provjere znanja (kolokviji) Vrednovanje aktivnog sudjelovanja na seminarima Domaće zadaće Završni (usmeni) ispit
Studenti će moći analizirati i razlikovati pojam semantičkog niza koji je tautologija i semantički nekonzistentnog skupa formula.	Semantika logike sudova – tablice istinosnih vrijednosti	te rješavanje zadataka Praktičan rad e-učenje/Merlin	
Studenti će biti osposobljeni primijeniti pravila prirodne dedukcije.	Semantika logike sudova – pravila prirodne dedukcije		
Studenti će moći razlikovati logiku sudova i logiku prvoga reda.	Logika sudova i logika prvoga reda		
Studenti će biti osposobljeni razlikovati pravila izvođenja za kvantifikatore te će moći argumentirano primijeniti pravila u izvođenju i dokazivanju.	Logika prvoga reda – pravila za kvantifikatore		

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Metafizika		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)		
Semestar	6.		
Akadska godina	2024./2025.		
Broj ECTS-a	6		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Boran Berčić		
	Kabinet	F-416	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	ponedjeljak i utorak nakon nastave točni termini dostupni na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	265-645	
	e-mail	boran.bercic@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju	Doc.dr.sc. Filip Čeč		
	Kabinet	F-424	
Vrijeme za konzultacije	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	051/265-649	
	e-mail	fcec@ffri.uniri.hr	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p><u>Univerzalije i partikularije</u> (realizam / nominalizam / tropi)</p> <p><u>Supstancija</u> (bundle / substratum)</p> <p><u>Propozicije</u> (realizam / nominalizam)</p> <p><u>Mogući svjetovi</u> (aktualizam / realizam / kombinatorna teorija)</p> <p><u>Prostor</u> (apsolutno / relacijsko shvaćanje)</p> <p><u>Beskonačna djeljivost prostora i vremena</u> (Zenonovi paradoksi)</p> <p><u>Vrijeme</u> (A i B serija / nerealnost vremena)</p> <p><u>3D/4D</u> (endurance / perdurance)</p> <p><u>Uzročnost</u> (konstantna konjunkcija / nužni i dovoljni uvjeti / vjerojatnost)</p> <p><u>Realizam i antirealizam</u> (postojanje i spoznaja / Eutifova dilema / order of priority / svijet <i>a la</i> Carnap)</p> <p><u>Identitet</u> (identitet fizičkih predmeta / osobni identitet)</p> <p><u>Postojanje matematičkih entiteta</u> (platonizam / uzročna izoliranost apstraktnih predmeta / fikcionalizam / fizikalizam)</p> <p><u>Postojanje vrijednosti</u> (<i>sui generis</i> vrijednosti / querness argument)</p> <p><u>Istina</u> (redundancijska teorija i eksplanatorna vrijednost / aletički realizam i epistemičko shvaćanje)</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepoznati, opisati, razlikovati i objasniti temeljne probleme metafizike i njihova rješenja. Da - razumijeti implikacije metafizičkih pozicija po formiranje ukupne slike svijeta, kao i po formiranje pozicija u pogledu ostalih problema filozofije: filozofije uma, filozofije empirijskih znanosti, filozofije matematike, etike i meta-etike, epistemologije, itd. 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x		
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA		
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	2	
Kontinuirana provjera znanja 1	1	30
Kontinuirana provjera znanja 2	1	30
ZAVRŠNI ISPIT	2	40
UKUPNO	6	100
<p>Opće napomene: Varijanta 2 sa završnim ispitom Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tijekom nastave student može ostvariti najviše 60% ocjenskih bodova. - Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 40% ocjenskih bodova. <p>Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:</p>		
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI	
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova	
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova	
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova	
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova	
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova	
IV. LITERATURA		
OBVEZNA LITERATURA		
Loux J. Michael: <i>Metafizika - Suvremeni uvod</i> , Sveučilište u Zagrebu - Hrvatski studiji, 2010. Lowe E.J. <i>A Survey of Metaphysics</i> , Oxford University Press, 2002. Ney, A: <i>Metaphysics, An Introduction</i> . Routledge 2014. Carroll J. W. i Markosian N.: <i>An Introduction to Metaphysics</i> . Cambridge University Press. 2010. Sider, T. <i>Four-dimensionalism</i> . Oxford University Press. 2003. Berčić Boran: <i>Tekstovi za kolegij Metafizika</i> , FFRi, skripta u Biblioteci Fakulteta Berčić Boran: <i>Tekstovi za rad na kolegiju Metafizika - seminar</i> , FFRi, skripta u Biblioteci Fakulteta		
IZBORNA LITERATURA		
Armstrong D.M. <i>Universals: an Opinionated Introduction</i> , Boulder: Westview Press, 1989. Taylor Richard: <i>Metaphysics</i> , Prentice Hall, 1974. Campbell Keith: <i>Metaphysics</i> , Dickenson, 1976. zbornici: Loux, J.Michael (ur): <i>Metaphysics – Contemporary Readings</i> , Routledge, 2001. Loux J. Michael (ur): <i>The Oxford Handbook of Metaphysics</i> , Oxford University Press, 2005. Kim Jaegwon i Sosa Ernest (ur): <i>Metaphysics (An Antology)</i> , Blackwell, 2002.		
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU		
POHAĐANJE NASTAVE		
Trebna pohađati nastavu. Student je dužan biti prisutan na najmanje 70% nastave.		
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA		
Usmeno na nastavi, oglasnom pločom Odsjeka, obavijestima na web-u, e-mailom.		
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA		
Na nastavi, na konzultacijama, e-mailom, itd.		
NAČIN POLAGANJA ISPITA		
Dva kolokvija (predavanja), kontinuirana provjera znanja putem kratkih upitnika (seminar) i usmeni ispit.		
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE		
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.		
ISPITNI ROKOVI		
Zimski	3.2. i 17.2.	
Ljetni	23.6. i 7.7.	

Jesenski	1.9. i 15.9.
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEMA
1.	Predavanje: Što je metafizika? Seminar: Podjela tema
2.	Predavanje: Univerzalije/partikularije Seminar: Uvod u ontologiju u: Ney, A: <i>Metaphysics, An Introduction</i> . Routledge 2014.
3.	Predavanje: Univerzalije/partikularije Seminar: Apstraktni entiteti u: Ney, A: <i>Metaphysics, An Introduction</i> . Routledge 2014.
4.	Predavanje: Supstancija Seminar: Materijalni objekti u: Ney, A: <i>Metaphysics, An Introduction</i> . Routledge 2014.
5.	Predavanje: Propozicije Seminar: Kritike metafizike u: Ney, A: <i>Metaphysics, An Introduction</i> . Routledge 2014.
6.	Predavanje: Mogući svjetovi Seminar: Vrijeme u: Ney, A: <i>Metaphysics, An Introduction</i> . Routledge 2014.
7.	Predavanje: Prostor Seminar: Trajanje (perzistencija) u: Ney, A: <i>Metaphysics, An Introduction</i> . Routledge 2014.
8.	Predavanje: Uzrokovanje Seminar: Modalnost u: Ney, A: <i>Metaphysics, An Introduction</i> . Routledge 2014.
9.	Predavanje: Vrijeme Seminar: Uzrokovanje u: Ney, A: <i>Metaphysics, An Introduction</i> . Routledge 2014.
10.	Predavanje: 3D/4D Seminar: Sloboda volje u: Ney, A: <i>Metaphysics, An Introduction</i> . Routledge 2014.
11.	Predavanje: Identitet Seminar: Metafizika rase u: Ney, A: <i>Metaphysics, An Introduction</i> . Routledge 2014.
12.	Predavanje: Istina Seminar: Osobni identitet u: Carroll J. W. i Markosian N.: <i>An Introduction to Metaphysics</i> . Cambridge University Press. 2010.
13.	Predavanje: Realizam / antirealizam Seminar: Seminar: Paradoksi kretanja i mogućnost promjene u: Lowe E.J. <i>A Survey of Metaphysics</i> , Oxford University Press, 2002.
14.	Predavanje: Metametafizika Seminar: Verbalizam i trivijalizam

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
<p>Studenti će biti u stanju prepoznati, opisati, razlikovati i objasniti temeljne probleme metafizike i njihova rješenja.</p> <p>Moći će objasniti implikacije metafizičkih pozicija po formiranje ukupne slike svijeta, kao i po formiranje pozicija u pogledu ostalih problema filozofije: filozofije uma, filozofije empirijskih znanosti, filozofije matematike, etike i meta-etike, epistemologije.</p>	<p><u>Univerzalije i partikularije</u> (realizam / nominalizam / tropi)</p> <p><u>Supstancija</u> (bundle / substratum)</p> <p><u>Propozicije</u> (realizam / nominalizam)</p> <p><u>Mogući svjetovi</u> (aktualizam / realizam / kombinatorna teorija)</p> <p><u>Prostor</u> (apsolutno / relacijsko shvaćanje)</p> <p><u>Beskonačna djeljivost prostora i vremena</u> (Zenonovi paradoksi)</p> <p><u>Vrijeme</u> (A i B serija / nerealnost vremena)</p> <p><u>3D/4D</u> (endurance / perdurance)</p> <p><u>Uzročnost</u> (konstantna konjunkcija / nužni</p>	<p>Predavanje, seminar, konzultacije.</p>	<p>Pismeni i usmeni ispit. Dvije kontinuirane provjere znanja (dva kolokvija).</p>

	<p>i dovoljni uvjeti / vjerojatnost) <u>Realizam i antirealizam</u> (postojanje i spoznaja / Eutifova dilema / order of priority / svijet <i>a la</i> Carnap) <u>Identitet</u> (identitet fizičkih predmeta / osobni identitet) <u>Postojanje matematičkih entiteta</u> (platonizam / uzročna izoliranost apstraktnih predmeta / fikcionalizam / fizikalizam) <u>Postojanje vrijednosti</u> (<i>sui generis</i> vrijednosti / querness argument) <u>Istina</u></p>		
--	--	--	--

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Suvremena filozofija		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)		
Semestar	VI.		
Akadska godina	2024./2025		
Broj ECTS-a	6		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelji kolegija	doc, dr. sci. Filip Čeč; doc. dr. sci. Neven Petrović		
	Kabinet	F-424; F-425	
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)	Prema rasporedu konzultacija		
	Telefon	051/265-649; 051/	
	e-mail	fcec@ffri.uniri.hr ; npetrovic@uniri.hr	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>Najznačajniji aspekti filozofskih teorija 20. stoljeća u kontinentalnom i analitičkom kontekstu što uključuje neokantovsku, fenomenološku i egzistencijalističku struju zastupljenu teorijama Hartmanna, Husserla, Sartrea i drugih, novije predstavnike frankfurtske škole te osnovne postavke filozofa koji pripadaju analitičkoj tradiciji poput Fregea, Wittgensteina, Russella, Carnapa, Quinea, Strawsona, itd. Posebna će pažnja biti posvećena usporedbi dvaju suprotstavljenih filozofijskih tradicija.</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Student će nakon položenog ispita biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznati i razlikovati temeljne pravce mišljenja u filozofiji 20. stoljeća • objasniti Husserlovu ideju fenomenologije • definirati osnove teze hermeneutike • definirati osnove teze filozofije egzistencijalizam • prepričati Habermasovu interpretaciju učenja frankfurtske škole • usporediti Fregeovo i Wittgensteinovo shvaćanja zasnivanja logike • identificirati Russellov odgovor na Fregeovu teoriju • definirati program Bečkog kruga te kritiku istog • usporediti suvremenu kontinentalnu i suvremenu analitičku filozofiju • kritički sagledati razlike i poveznice dvaju suvremenih pristupa filozofiji 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x	x	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	2	0	
Kontinuirana provjera znanja 1	2	50	
Kontinuirana provjera znanja 2	2	50	
ZAVRŠNI ISPIT	0	0	
UKUPNO	6	100	
<p>Opće napomene:</p> <p>Varijanta 1 bez završnog ispita Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.</p> <p>Varijanta 2 sa završnim ispitom Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.</p> <p>- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.</p>			

- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Aho, K. 2014. *Existentialism: An Introduction*, Polity Press, Cambridge.
 Berčić, B. 2002. *Filozofija bečkog kruga*. KruZak. Zagreb.
 Frege, G. 1995. *Osnove aritmetike i drugi spisi*. Kruzak. Zagreb.
 Hartmann, 1973. *Novi putevi ontologije*, BIGZ, Beograd, str. 37-107 (71)
 Heidegger, M. 1985. *Bitak i vrijeme*. Naprijed. Zagreb, str. 1-44 (44)
 Husserl, E. 2003. *Filozofija kao stroga znanost*. Ljevak. Zagreb.
 James, W. 2001. *Pragmatizam*. Ibis grafika: Zagreb.
 Kolakowski, L. 1985. *Glavni tokovi marksizma III*, BIGZ, Beograd, str. 287-348 i 387-474 (150)
 Russell. B., „On Denoting“ ili Russell. B. 1994. „O označavanju“. *Čemu*. Vol. I, No. 1.
 Sartre, J. P. 1964. *Egzistencijalizam je humanizam*. Veselin Masleša. Sarajevo, str. 259-284 (26)
 Schwartz, S. P. 2012. *A brief history of analytic philosophy: From Russell to Rawls*. John Wiley & Sons.
 Wittgenstein, L. 1998. *Filozofijska istraživanja*. Nakladni zavod Globus: Zagreb.
 Wittgenstein, L. 2003. *Tractatus Logico-Philosophicus*. Moderna vremena: Zagreb.

IZBORNA LITERATURA

Beaney, M. (Ed.). 2013. *The Oxford handbook of the history of analytic philosophy*. Oxford University Press.
 Camus, A. 1963. *Mit o Sizifu*, Veselin Masleša, Sarajevo, str. 15-73 (58)
 Carnap, R. 1932. "The Elimination of Metaphysics Through Logical Analysis of Language". *Erkenntnis*. pp: 60-81.
 Copleston, F. C. 2003. *Logical positivism and existentialism* (Vol. 11). A&C Black.
 Davidson, D. 1985. "On the Very Idea of a Conceptual Scheme", pretiskano u *Inquiries into Truth and Interpretation*. Oxford University Press. pp. 183-98.
 Husserl, E. „Ideje za čistu fenomenologiju i fenomenologijsku filozofiju“, u Galović, M. (ur.) *Suvremena filozofija 2*. Svezak 8 (Hrestomatija filozofije), Školska Knjiga, Zagreb, 1996, str. 129–64 (35)
 Husserl, E. 1975. *Ideja fenomenologije*. BIGZ. Beograd.
 Jones, W. T., & Fogelin, R. J. 1997. *The twentieth century to Quine and Derrida*. Harcourt Brace.
 Kripke, S. 1997. *Imenovanje i nužnost*. KruZak. Zagreb.
 Lewis, D. K. 1986. *On the Plurality of Worlds*. Wiley-Blackwell. Oxford.
 Martinich, A.P., Sosa, D. 2001. *A Companion to Analytic Philosophy*. Wiley-Blackwell. Oxford.
 Martinich, A.P., Sosa, D. 2001. *Analytic Philosophy: An Anthology*. Wiley-Blackwell. Oxford.
 McGinn, C. 2002. *The making of a philosopher: My journey through twentieth-century philosophy*. Harper Collins: New York.
 Moran, D. (Ed.). 2008. *The Routledge companion to twentieth century philosophy*. Routledge.
 Olson, R.G. 1962. *An Introduction to Existentialism*, Dover Publications, New York.
 Parkinson, G. H. R., & Shanker, S. G. 1999. *Routledge history of philosophy - Volume 9: Philosophy of Science, Logic and Mathematics in the 20th Century*. Routledge.
 Passmore, J. A 1971. *Hundred Years of Philosophy*, Duckworth, London, str. 322-478
 Peirce, C.S. „Kako da svoje ideje učinimo jasnim“ u Peirce, C.S. *Pragmatizam*, Grafos, Beograd, 1979, str. 29-53 (25)
 Quine, W. V. O. 1999. *Riječ i predmet*. KruZak. Zagreb.
 Rockmore, T. 2003. "Remarks on the structure of twentieth century philosophy". *Ars Disputandi*, 3(1), 332-339.
 Sartre, J.P. 1983. *Bitak i ništa*, Nolit, Beograd.
 Sesardić, N. (ur.) *Filozofija nauke*, Nolit, Beograd, 1988, str. 253-364 (112)

Stegmuller, V. 1962. *Glavne struje suvremene filozofije*, Nolit, Beograd.
 Sutlić, V., *Kako čitati Heideggera: uvod u problematsku razinu "Sein und Zeit"-a i okolnih spisa*, Zagreb, 1989, str. 63-101 (39)

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su obavezni pohađati najmanje 70% nastave, odnosno 42 sata predavanja i seminara. Od studenata se očekuje da na nastavu dolaze na vrijeme, pripremljenog gradiva i pročitanih zadanih tekstova te da budu spremni na aktivno sudjelovanje.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Putem Merlina, e-maila.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Putem maila, konzultacija.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Student je dužan položiti četiri kolokvija iz zadanog gradiva. Konačna ocjena se formira na temelju ukupnog broja ostvarenih bodova.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	3.2. i 17.2.
Ljetni	16.6. i 30.6.
Jesenski	1.9. i 15.9.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME	
Prvi tjedan	Uvod – filozofski prethodnici (Kant, Hegel), povijesni kontekst i pregled temeljnih filozofskih problema 20. stoljeća	Husserlova fenomenologija (Malatesti)
Drugi tjedan	Pragmatizam - Pierce, James i Dewey	Hartmannova ontologija
Treći tjedan	Logicizam i Fregeova revolucija u logici i filozofiji jezika	Hartmannova ontologija
Četvrti tjedan	Bertrand Russell i G.E. Moore – Kritika idealizma, logika i filozofija jezika	Heideggerova filozofija egzistencije
Peti tjedan	Rani Wittgenstein I	Heideggerova filozofija egzistencije
Šesti tjedan	Rani Wittgenstein II	Sartreov i Camusov egzistencijalizam
Sedmi tjedan	Bečki krug: Verifikacionizam i eliminacija metafizike	Sartreov i Camusov egzistencijalizam
Osmi tjedan	Prvi kolokvij	Prvi kolokvij
Deveti tjedan	Kritike logičkog pozitivizma	Novi marksizam: Gyorgy Lukacs i Karl Korsch
Deseti tjedan	Kasni Wittgenstein	Marksizam frankfurtske škole
Jedanaesti tjedan	Filozofija običnog jezika	Marksizam frankfurtske škole
Dvanaesti tjedan	Quineov Pragmatizam	Ostale marksističke škole dvadesetog stoljeća
Trinaesti tjedan	Neo-pragmatizam: Goodman, Rorty, Putnam	Filozofija znanosti od Poppera do Feyerabenda

Četrnaesti tjedan	Kričke: <i>Imenovanje i nužnost</i>	Završna diskusija
Petnaesti tjedan	Drugi kolokvij	Drugi kolokvij

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
prepoznati i razlikovati temeljne pravce mišljenja u filozofiji 20. stoljeća	Edmund Husserl Gottlob Frege Bertrand Russell Ludwig Wittgenstein Martin Heidegger Nicolai Hartmann Jean Paul Sartre William V.O. Quine Rudolf Carnap	Predavanje Izlaganje pročitano Rad na tekstu Diskusija Frontalni rad Individualni rad	Kolokvij Aktivnost na nastavi Završna diskusija
objasniti Husserlovu ideju fenomenologije	Edmund Husserl	Predavanje Izlaganje pročitano Rad na tekstu Diskusija Frontalni rad Individualni rad	Kolokvij Aktivnost na nastavi Završna diskusija
definirati osnove teze hermeneutike	Martin Heidegger	Predavanje Izlaganje pročitano Rad na tekstu Diskusija Frontalni rad Individualni rad	Kolokvij Aktivnost na nastavi Završna diskusija
definirati osnove teze filozofije egzistencijalizma	Martin Heidegger Jean Paul Sartre Albert Camus	Predavanje Izlaganje pročitano Rad na tekstu Diskusija Frontalni rad Individualni rad	Kolokvij Aktivnost na nastavi Završna diskusija
prepričati Habermasovu interpretaciju učenja frankfurtske škole	Jürgen Habermas Theodor Adorno Erich Fromm Herbert Marcuse	Predavanje Izlaganje pročitano Rad na tekstu Diskusija Frontalni rad Individualni rad	Kolokvij Aktivnost na nastavi Završna diskusija
usporediti Fregeovo i Wittgensteinovo shvaćanja zasnivanja logike	Gottlob Frege Bertrand Russell Norman Whitehead Ludwig Wittgenstein	Predavanje Izlaganje pročitano Rad na tekstu Diskusija Frontalni rad Individualni rad	Kolokvij Aktivnost na nastavi Završna diskusija
identificirati Russellov odgovor na Fregeovu teoriju	Gottlob Frege Bertrand Russell	Predavanje Izlaganje pročitano Rad na tekstu Diskusija Frontalni rad Individualni rad	Kolokvij Aktivnost na nastavi Završna diskusija

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Demokratska teorija
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)
Semestar	II., IV., VI.
Akadska godina	2024./2025.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15 + 15 + 0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	Doc. dr.sc. Ivan Cerovac
	Kabinet F-424
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
	Telefon 051 265 646
	e-mail icerovac@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
	Kabinet
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)	
	Telefon
	e-mail
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>Kolegij ima dva glavna dijela: u prvom se izlažu osnovne filozofske koncepcije demokracije, a u drugom se pažnja obraća nekim problemima i opasnostima kojima je izložen svaki demokratski poredak.</p> <p>I. DIO</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvod u demokratsku teoriju i njene probleme (Barry) – daje se uvod u većinu problema koji se raspravljaju u okviru programa; • klasične koncepcije demokracije 1 (teorija opće volje, Rousseau) – raspravlja se o ideji da je demokratsko odlučivanje utemeljeno na nepristranom razmatranju javnih interesa, bez miješanja privatnih interesa (razlikovanje državljanin-građanin); • klasične koncepcije demokracije 2 (utilitarizam, Mill) – demokracija kao zbrajanje privatnih, sebičnih interesa pri čemu pobjeđuju oni koji su najbrojniji; • klasične koncepcije demokracije 3 (liberalizam, Constant) – demokracija kao najbezbolnija metoda za kontrolu i smjenu vlasti, koja se vidi kao nužno zlo dok je istinski cilj u što kvalitetnijem privatnom životu; • kompetitivna teorija demokracije (Downs) – politika kao posebna vrsta tržišta, u kojoj političari nude usluge, a građani ih «kupuju» glasovima; razne strategije racionalnog odabira najboljeg ponuđača, kao i učinkovitog načina sastavljanja dobitničke političke platforme; • demokracija kao nesavršena konkurencija (Schumpeter) - kritika idealističkih modela demokracije koji se pozivaju na racionalni i optimalni izbor glasača; teorija političkih elita; <p>II. DIO</p> <ul style="list-style-type: none"> • teorija društvenog odlučivanja (Brennan i Lomasky) – o tome jesu li izlasci na izbore racionalni ili ne, s obzirom na to da je mogući utjecaj svakog od glasača na konačni rezultat praktički zanemariv; • teorija javnog odlučivanja (Gwartney i Wagner) – o tome kako funkcioniranje demokratskog sustava omogućuje korupciju i zadovoljavanje snažnih, posebnih interesa, te kako se protiv toga bori; • demokracija kao kolektivna rasprava i odlučivanje (Cohen) – je li moguće izbjeći da demokracija bude nešto više od borbe sukobljenih, sebičnih interesa; • demokratska jednakost i vladavina većine (Beitz) – može li sve većini dopustiti da čini što želi; problem totalitarne demokracije; 	

- demokracija i konstitucionalizam 1 i 2 (Waldron i Dworkin) – treba li demokratsko odlučivanje biti ograničeno ustavom, treba li moguće permanentne manjine zaštititi ustavnim odredbama?

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Nakon položenog ispita studenti će moći:

- opisati i sažeto prenijeti sadržaje predmeta;
- uspoređivati razne ponuđene teorije;
- posjedovati razvijene sposobnosti korištenja stečenih teorijskih spoznaja za primjene na aktualnu problematiku iz društvene zbilje, posebno s obzirom na teme upravljanja javnim ustanovama, prava, pravde i sloboda u kontekstu demokratskog procesa odlučivanja.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x	x	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1,00	0
Aktivnost na nastavi	0,00	10
Kontinuirana provjera znanja 1	0,75	30
Kontinuirana provjera znanja 1	0,75	30
ZAVRŠNI ISPIT	0,50	30
UKUPNO	3,00	100

Opće napomene:

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student mora ostvariti od najmanje 35 do najviše 70 ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student mora ostvariti od najmanje 15 do najviše 30 ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Mill, J.S., 1989: *Razmatranja o predstavničkoj vladavini*, Informator, Zagreb.
2. Dunn, J., 2019: *Setting the People Free*, Princeton University Press, Princeton.

IZBORNA LITERATURA

1. B.A. Ackerman, *Social Justice in the Liberal State*, New Haven, Yale University Press, 1980.
2. B. Constant, *Načela politike i drugi spisi*, Zagreb, Politička kultura, 1993.
3. D. Copp, J. Hampton, J.E. Roehmer (ur.), *The Idea of Democracy*, Cambridge, Cambridge University Press, 1993.

4. de Tocqueville, *O demokraciji u Americi*, Zagreb, Informator, 1995.
5. J. Rawls, *Justice as Fairness. A Restatement*, Cambridge, Harvard University Press, 2001.
6. M.J. Sandel, *Democracy's Discontent*, Cambridge, Harvard University Press, 1996.

Sva će literatura biti dostupna u elektroničkom obliku. Uz to, neke su knjige dostupne u knjižnici Fakulteta.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni redovito pohađati nastavu i aktivno sudjelovati u njezinom izvođenju kroz pitanja pojašnjenja, prigovore i komentare.

Student je zadovoljio redovito pohađanje nastave ako je prisustvovao na 70% održanih predavanja i seminara. U iznimnim okolnostima, kada student iz opravdanih razloga nije pohađao nastavu u dovoljnoj mjeri, nastavnik može studentu dati dodatne zadatke kako bi nadoknadio propušteni angažman oko pohađana nastave, te mogao ispuniti obavezu nužnu za polaganje kolegija.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Usmena i pismena priopćenja na nastavi, oglasna ploča, web-stranice, Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Konzultacije, elektronička pošta, Skype, MS Teams, Zoom

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Završni usmeni ispit

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

Studenti koji nisu sigurni kada i kako ispravno navesti izvor pozvani su da se jave nastavniku putem elektroničke pošte ili na konzultacijama.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	4./18.2./ 14h
Ljetni	1.7./15.7./ 14h
Jesenski i	26.8./9.9./ 14h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
1.	Uvod u demokratsku teoriju i njene probleme
2.	Pitanje političkog legitimiteta i njegovog utemeljenja
3.	Vrijednosti demokracije: intrinzične ili instrumentalne?
4.	Teorije demokratskog legitimiteta 1: proceduralizam
5.	Teorije demokratskog legitimiteta 2: instrumentalizam
	<i>Kontinuirana provjera znanja 1</i>
6.	Demokratsko odlučivanje: agregativne i deliberativne procedure
7.	Demokratsko odlučivanje: liberalizam i republikanizam
8.	Demokratsko odlučivanje: participacija i elitizam
9.	Ustav i ograničavanje demokratske volje
10.	Korektivni mehanizmi demokracije: građanski neposluh
	<i>Kontinuirana provjera znanja 2</i>
11.	Mill: Kriteriji dobrog oblika vladavine
12.	Mill: Argumenti za predstavničku demokraciju
13.	Mill: Opasnosti demokratske vlasti

14.	Mill: O pravu glasa
15.	Mill: Podjela epistemičkog i političkog rada

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Opisati i sažeto prenijeti sadržaje predmeta	Teme 1-10, vezane uz opravdanje demokratskog legitimiteta i procedure demokratskog odlučivanja	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - diskusije - usmjeravani rad u manjim grupama - samostalno istraživanje studenata prije nastave i rješavanje kratkih zadataka 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivnost u nastavi kroz sudjelovanje u raspravama i radu u grupama - kolokvij - završni ispit
Uspoređivati razne ponuđene teorije	Teme 1-10, kroz koje studenti dobivaju osnovne informacije, te seminari u sklopu tema 11-15, gdje primjenjuju Millovu teoriju, klasificiraju je i uspoređuju s drugim teorijama	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - diskusije - samostalno istraživanje studenata prije nastave i rješavanje kratkih zadataka 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivnost u nastavi kroz sudjelovanje u raspravama i radu u grupama - kolokvij - završni ispit
Posjedovati razvijene sposobnosti korištenja stečenih teorijskih spoznaja za primjene na aktualnu problematiku iz društvene zbilje, posebno s obzirom na teme upravljanja javnim ustanovama, prava, pravde i sloboda u kontekstu demokratskog procesa odlučivanja.	Teme 6-10, gdje će se poseban naglasak staviti na primjenu znanja u suvremenim kontekstima	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - diskusije - samostalno istraživanje studenata prije nastave i rješavanje kratkih zadataka - individualni i grupni rad na materijalima (izvještajima, novinskim člancima, transkriptima TV emisija i intervjua) 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivnost u nastavi kroz sudjelovanje u raspravama i radu u grupama - kolokvij - završni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Filozofija književnosti
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)
Semestar	II., IV., VI.
Akadska godina	2024/2025.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu (napomena: zbog konferencijskih obveza predviđa se da će se neka predavanja organizirati vikendom i/ili u nekim drugim terminima)
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	Izv. prof. dr. sc. Iris Vidmar Jovanović
Kabinet	F-425
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051/265-639
e-mail	ividmar@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>1. Analitička filozofija književnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvoj filozofske discipline analitička filozofija književnosti i odnos prema književnoj teoriji - koje je mjesto književnosti unutar estetike i teorije umjetnosti, presjek zajedničkih tema: vrijednost umjetnosti, doživljaj umjetničkoga djela, teorije umjetnosti, razumijevanje umjetnosti općenito i književnoga djela posebno - filozofi o umjetnosti i književnosti: povijesni pregled filozofskih razmišljanja o estetici i mjestu i važnosti književnosti za ljudski život (Platon, Aristotel, Kant, Hume i dr.) - komparativna estetika: književnost u odnosu na glazbu i dramsku umjetnost, književnost i film <p>2. Definiranje književnosti i književnih djela</p> <ul style="list-style-type: none"> - što je književnost, postoji li skup nužnih i dovoljnih uvjeta koji moraju biti zadovoljeni da bi neko djelo bilo književno djelo, pristupi definiranju književnosti, raznolikost književnih vrsta unutar teorija književnosti - formalistička definicija, strukturalistički pristup, jezične definicije književnosti, institucijska definicija, teorija socijalne prakse, teorija obiteljske sličnosti - usmena vs. pismena vs. digitalna književnost <p>3. Ontološki status književnih djela</p> <ul style="list-style-type: none"> - ontološki status književnoga djela, književno djelo kao materijalni predmet, književno djelo kao mentalni entitet, uvjeti nastanka, postojanja i nestanka književnoga djela - ontološki status likova u književnom djelu, postoje li fiksijski likovi i kako ih trebamo definirati, referencija i značenje i fiksijski likovi - teorija artefakta, Meinong – teorije - svijet književnoga djela kao mogući svijet <p>4. Epistemologija i etika književnosti</p> <p>problem istine u književnome djelu, kako definirati istinu u književnome djelu, što određuje istinu u književnome djelu, možemo li ju spoznati, je li autor dužan govoriti istinu, zna li autor istinu i u kojoj mjeri</p> <ul style="list-style-type: none"> - književnost/ fikcija nasuprot zbilji, paradoks fikcije, književnost kao mimesis, književnost kao imaginativno stvaranje, književnost kao reprezentacija - kognitivna vrijednost književnoga djela, književno djelo kao izvor spoznaje 	

- ima li književnost etičku komponentu i koliko je ona važna, prenosi li književnost etičku poruku, doprinosi li književnost moralnoj spoznaji, može li nas književnost moralno kontaminirati, važnost književnosti za oblikovanje moralne svijesti pojedinca
- etička komponenta i vrijednost književnog djela
- društvena uloga književnosti

5. Psihologija i književnost

- reaktivni stavovi prema književnom djelu, 'odgovaranje' na književno djelo i probleme koje ono otvara
- problem emocija: važnost emocija za stvaranje umjetničkoga djela, emocije u umjetnosti, emocije kod čitatelja, racionalnost emocionalnih i reaktivnih stavova kod čitatelja, kvazi-emocije, psihička povezanost s likovima u književnom djelu vs. fizička udaljenost i nemogućnost interakcije s likovima

6. Problem značenja u književnome djelu I pitanje interpretacije

- koje je značenja književnog djela, kako ono nastaje, kako ga se određuje, što sačinjava značenje, ima li uopće smisla govoriti o značenju u književnom djelu i značenju književnoga djela
- preneseno značenje, implicitno značenje
- metafora i ironija
- teorije interpretacije, može li se interpretirati književno djelo, koliko je interpretacija 'točna', problem višestrukih interpretacija, stvara li interpretacija novo djelo
- ima li smisla pitati 'što je autor htio reći'
- problem namjere autora: u kojoj je mjeri znanje o namjeri autora važno za interpretaciju književnoga djela
- interpretacija djela i uvjeti nastanka djela: važnost konteksta nastanka djela za razumijevanje djela i njegovu evaluaciju
- književni kritičar
- tko je književni kritičar i što on radi, problem ekspertizma u estetici i književnosti: subjektivni doživljaj vs. mišljenje eksperata, objektivni sud vs. subjektivni sud

7. Autor književnoga djela

- tko je autor/pripovjedač, naracija u prvom licu vs. naracija u trećem licu, sveznajući autor, smrt autora, nepouzdan autor
- pitanje inspiracije, problem imaginacije, kreativni čin stvaranja
- književno stvaranje kao jezični čin, književno stvaranje kao psihološki čin
- Romantičarska koncepcija književnoga stvaranja (Wordsworth), modernističko shvaćanje književnoga stvaranja (T.S.Eliot)

8. Književnost i filozofija

- sličnosti i razlike filozofskoga i književnoga jezika
- problem istine u književnosti u odnosu na filozofiju
- pitanje ciljeva i vrijednosti književne prakse i filozofije
- Platonova teza o 'ancient quarrell' pjesnika i filozofa i suvremene interpretacije

9. Književnost i ostale umjetnosti

- književnost i dramska umjetnost: što rade glumci?
- književnost i film
- književnost i glazba

10. Poezija

- definiranje poezije
- poezija i emocije
- poezija i iskustvo

11. Književnost, žanrovi, stilovi

-što je žanr i kako ga određujemo, stilska određenja žanra, povijesno određenje žanra, žanr i kreativnost, žanr i vrijednost
 -gotički roman i romantizam: socijalne okolnosti i vrednovanje djela
 - žanrovska fikcija i vrijednost (detektivski roman, znanstvena fantastika), književni kanoni
 - poezija

12. Književnost i obrazovanje

-uloga književnosti u moralnom razvoju i socijalizaciji
 - pitanje nastavnog sadržaja književnosti
 - zabranjene knjige i kultura otkazivanja

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Očekuje se da studenti mogu:

1. opisati i sažeto prenijeti temeljne sadržaje kolegija 'Filozofija književnosti'
2. objasniti, interpretirati i kritički raspravljati o problemima filozofije književnosti
3. stečeno znanje primijeniti pri analizi i interpretaciji tekstova iz područja filozofije književnosti, književne teorije i književnost općenito

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		x	

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	
Kontinuirana provjera znanja	2	50
ZAVRŠNI ISPIT		50
UKUPNO		100

Jedan kolokvij piše se u sklopu redovne nastave. Kolokvij se sastoji od zadataka objektivnog tipa i esejskih pitanja. Moguće je ostvariti maksimalno 50 bodova. Polaganje ovog kolokvija uvjet je za izlazak na ispit. Studenti koji propuste polaganje ovog kolokvija ili ne ostvare dovoljan broj bodova moći će pristupiti jednom terminu ispravka prije kraja semestra.

Završni ispit piše se u terminima redovnih ispitnih rokova a sastoji se od zadataka objektivnog tipa i esejskih pitanja. Moguće je ostvariti maksimalno 50 bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Appleman D. (2022), *Literature and the New Culture Wars*, Norton Professional Books
 Carroll N. i J. Gibson (2016), *The Routledge Companion to Philosophy of Literature* OUP (izbor)
 Lamarque P. (2009), *The Philosophy of Literature*, Oxford, Blackwell

Vidmar Jovanović I. (2021), *Umjetnost genija: Kant i suvremena filozofija pjesništva*, Filozofski fakultet Rijeka

IZBORNA LITERATURA

- Abrams M.H. (1971), *Natural Supernaturalism, Tradition and Revolution in Romantic Literature*, New York: W.W: Norton & Company
- Attridge D. (2015), *The Work of Literature*, OUP
- Boyd B. (2012), *Why Lyrics Last: Evolution, Cognition and Shakespeare's Sonnets*, Harvard UP
- Currie G. (2011) *The Nature of Fiction*, CUP
- Currie G. (2010), *Narratives and Narrators: A Philosophy of Stories*, OUP
- Davis D. (2007), *Aesthetics and Literature*, London: Continuum
- Hagberg G.L. i Walter Jost ur. (2010), *A Companion to the Philosophy of Literature*, Wiley-Blackwell, 2010
- Hagberg G.L. ur. (2016), *Fictional Characters, Real Problems*, OUP
- Hogan C.P. (2003), *The Mind and its Stories*, Cambridge UP
- Hogan C.P. (2016), *Beauty and Sublimity: A Cognitive Aesthetics of Literature and the Arts*, Cambridge UP
- Goldman A. (2013), *Philosophy and the Novel*, OUP
- Gibson J. (2015), *The Philosophy of Poetry*, OUP
- Lamarque, Peter (2009), „Poetry and Abstract Thought“, *Midwest Studies in Philosophy*, XXXIII, pp. 37-52.
- Lamarque P. i S.H. Olsen (1994), *Truth, Fiction and Literature*, OUP
- Kivy P. (2011), *Once-Told Tales: An Essay in Literary Aesthetics*, OUP
- Murdoch I. (1999), *Existentialists and Mystics: Writings on Philosophy and Literature*. New York: Allen Lane The Penguin Press
- New Ch. (1999), *Philosophy of Literature*, Routledge
- Poe E.A. The Poetic Principle (online)
- Olsen S.H. (1987), *The End of Literary Theory*, OUP
- Felski R. (2008), *Uses of Literature*, Willey
- Robinson Jenefer (2005), *Deeper than Reason: Emotion and its Role in Literature, Music and Art*, OUP
- Rowe, M. W. (1996), „Poetry and Abstraction“, *British Journal of Aesthetics*, 36, pp. 1-15.
- Seller A. i Gaydon P. (2016) „Literary Studies and the Philosophy of Literature“, Palgrave
- Shelley, Defence of Poetry (online)
- Spolsky E. (2015), *The Contracts of Fiction, Cognition, Culture, Community*, Oxford UP
- Vidmar I. (2013), „Filozofija i književnost o svijetu i čovjeku: isto a različito“, *Prolegomena*, 12, 2, pp. 285 – 313
- Vidmar I. (2017), „Fictional Characters“, u B. Berčić *Perspectives on the Self*, Rijeka
- Vidmar I. (2017), „Riječi koje crtaju slike: estetika poezije i poetskog iskustva“, u *Teorija Umjetnost kao Teorija Vrednosti*, eds. Nataša Lah i Miško Šuvaković, Orion Art
- Walsh D. (1969), *Literature and Knowledge*, Middletown, Conn.: Wesleyan University Press
- Vidmar Jovanović I. (2019), *Narrative Art, Knowledge and Ethics*, Filozofski fakultet Rijeka
- Piercey R. (2021), *Reading as a philosophical practice*, Anthem press

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Pohađanje nastave je obavezno, u slučaju izostanaka koji prelaze 70% kao uvjet za izlazak na ispit biti će pisani seminar od minimum 2000 riječi, uz konzultaciju barem triju izvora sekundarne literature. Studenti koji iz objektivnih razloga ne mogu prisustvovati nastavi (obiteljske okolnosti, zdravstveni razlozi, radni odnos) mogu se javiti nositeljici zbog dogovora oko pohađanja nastave.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

E-pošta; Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

E-pošta; konzultacije

Nastavnica ne odgovara na pitanja o terminu i mjestu ispita: molimo pogledajte oglasnu ploču.	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Pismeni, po potrebi usmeni	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	6./20.2./ 10h
Ljetni	26.6./10.7./ 10
Jesenski	28.8./11.9./ 10h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
DATUM	NAZIV TEME
1	Uvod u kolegij: filozofija književnosti u odnosu na teoriju književnosti
2	Analitička filozofija književnosti
3	Pristupi definiranju književnosti
4	Ontološki aspekt književnosti
5	Autori
6	Poezija
7	Fikcija
8	Kolokvij
9	Kritički pristupi djelu
10	Književnost i iskustvo čitatelja
11	Značenje i interpretacija književnog djela
12	Književnost i emocije
13	Etička i kognitivna dimenzija književnosti
14	Problem nemoralne književnosti i zabranjivanje knjiga
15	Zaključna razmatranja
Napomena:	Zbog konferencijskih obveza predviđa se da će se neka predavanja organizirati vikendom i/ili u nekim drugim terminima

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
1. Opisati i sažeto prenijeti temeljne sadržaje kolegija 'Filozofija književnosti'	Gradivo kolegija, tekstovi	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na nastavi
2. Objasniti,	Gradivo kolegija,	Predavanja, rad na tekstu,	Pismeni ispit

interpretirati i kritički raspravljati o problemima filozofije književnosti	tekstovi	diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Sudjelovanje i doprinos studenata na nastavi
3. Stečeno znanje primijeniti pri analizi i interpretaciji tekstova iz područja filozofije književnosti, književne teorije i književnost općenito	Gradivo kolegija, tekstovi	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na nastavi

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Logički pozitivizam		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)		
Semestar	II., IV., VI.		
Akadska godina	2024./2025		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	0+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Boran Berčić		
	Kabinet	F-416	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Ponedjeljkom i utorkom nakon nastave. točni termini dostupni na mrežnim stranicama Odsjeka.		
	Telefon	051/265-645	
	e-mail	boran.bercic@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
Vrijeme za konzultacije			
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
1) Eliminacija metafizike; pozitivistička kritika metafizike kao besmislice. 2) Princip verifikacije; motivi za prihvaćanje principa i različite formulacije koje su se raspravljale. 3) <u>Zasnivanje logike i matematike</u> ; takozvana jezička teorija <i>a prioria</i> , tautološki karakter logike i matematike, logicistički program u matematici. 4) <u>Zasnivanje empirijskog znanja</u> ; rasprava oko protokolrečenica, fundacionalizam i koherentizam, konstitucijski sistemi, jedinstvo znanosti. 5) <u>Odnos uma i tijela</u> ; logički biheviorizam, nepogrešivost introspekcije, realizam u pogledu mentalnih stanja. 6) <u>Istina</u> ; redundancijsko, korespondencijsko i koherentističko shvaćanje. 7) <u>Etika</u> ; emotivističko shvaćanje etike, naturalizam u etici. 8) <u>Analitičko – sintetičko</u> ; važnost i formulacija teze, kritika na koju je podjela naišla.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Očekuje se da studenti mogu samostalno izložiti centralne teze logičkog pozitivizma i prepoznati ih u suvremenim filozofskim raspravama.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
	x	x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		x	
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	30		
Kontinuirana provjera znanja 1			
Kontinuirana provjera znanja 2			
ZAVRŠNI ISPIT	70	od najmanje 30% do najviše 50%	
UKUPNO	100	100	
Studenti su dužni redovito pohađati nastavu, izložiti seminarski rad te položiti završni ispit.			
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova		
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova		
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova		

2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova
IV. LITERATURA	
OBVEZNA LITERATURA	
<p>B. Berčić: <i>Logički pozitivizam</i>, skripta dostupna u Biblioteci i Skriptarnici Fakultata te u elektronskom obliku. SADRŽAJ: Alfred Jules Ayer: "The Elimination of Metaphysics", poglavlje I iz <i>Language, Truth and Logic</i>, 1936. Moritz Schlick: "Positivism and Realism" (Positivismus und Realismus), <i>Erkenntnis</i>, Vol.III, 1932/33. Karl Gustav Hempel: "Problems and Changes in the Empiricists Criterion of Meaning", <i>Revue International de Philosophie</i>, Vol. IV, 1950. Hans Hahn: "Logic, Mathematics and Knowledge of Nature" (Logik, Mathematik und Naturerkennen), 1933. Karl Gustav Hempel: "On the Nature of Mathematical Truth", <i>American Mathematical Monthly</i> 52, 1945, u Feigl & Sellars 1949; Otto Neurath: "Protokol Sentences" (Protokollsätze), <i>Erkenntnis</i>, Vol. 3, 1932/3. Karl Gustav Hempel: "The Logical Analysis of Psychology", <i>Revue de Synthèse</i>, 1935. Moritz Schlick: "Facts and Propositions", <i>Analysis</i>, Vol. 2, 1935. Karl Gustav Hempel: "Some Remarks on "Facts and propositions"", <i>Analysis</i>, Vol. 2, 1935. Moritz Schlick: "What Is the Aim of Ethics?", poglavlje I iz <i>Problems of Ethics</i>, 1939. Alfred Jules Ayer: "Critique of Ethics and Theology", poglavlje VI iz <i>Language, Truth and Logic</i>, 1936. Moritz Schlick: "Is There a Factual a Priori?", <i>Wissenschaftlicher Jahresbericht der Philosophischen Gesellschaft an der Universitaet zu Wien fuer das Vereinsjahr 1930/31</i>. Rudolf Carnap: "Formal and Factual Sciences" <i>Erkenntnis</i> 5, 1934.</p>	
IZBORNA LITERATURA	
<p>Ayer A.J (ur): <i>Logical Positivism</i>, New York: The Free Press, 1959. Ayer A.J: <i>Language, Truth and Logic</i>, Harmondsworth, Middlesex, England: Penguin Books Ltd. 1987. (1936) Boran Berčić: <i>Filozofija Bečkog kruga</i>, KruZak, Zagreb, 2002.</p>	
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU	
POHAĐANJE NASTAVE	
Studenti su dužni prisustvovati na 75% nastave.	
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	
Na nastavi, preko Merlina.	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
Na konzultacijama, preko maila.	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Pismeni ili usmeni, ovisno o broju prijavljenih studenata.	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	3.2. i 17.2.
Ljetni	23.6. i 7.7.
Jesenski	1.9. i 15.9.
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
1.	<u>Uvodno predavanje</u>
2.	<u>Eliminacija metafizike</u> ; pozitivistička kritika metafizike kao besmislice.
3.	<u>Princip verifikacije</u> ; motivi za prihvaćanje principa i različite formulacije koje su se raspravljale.

4.	<u>Zasnivanje logike i matematike</u> ; takozvana jezička teorija <i>a prioria</i> , tautološki karakter logike i matematike, logicistički program u matematici.
5.	<u>Zasnivanje empirijskog znanja</u> ; rasprava oko protokolrečenica, fundacionalizam i koherentizam, konstitucijski sistemi, jedinstvo znanosti.
6.	<u>Odnos uma i tijela</u> ; logički biheviorizam, nepogrešivost introspekcije, realizam u pogledu mentalnih stanja.
7.	<u>Istina</u> ; redundancijsko, korespondencijsko i koherentističko shvaćanje.
8.	<u>Etika</u> ; emotivističko shvaćanje etike, naturalizam u etici.
9.	<u>Analitičko – sintetičko</u> ; važnost i formulacija teze, kritika na koju je podjela naišla.
10.	<u>Ponavljanje i predrok</u>

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Student će biti u stanju izložiti pozitivističku kritiku metafizike.	Pozitivistička kritika metafizike kao semantičke besmislice.	Predavanja, izlaganja studenata, rad na tekstu, rasprava na nastavi.	Kolokviji, ocjena izlaganja, pismeni ili usmeni ispit.
Student će biti u stanju izložiti princip verifikacije i objasniti motive za njegovo uvođenje.	Analitičnost i empirijska provjerljivost.		
Student će biti u stanju izložiti jezičku teoriju <i>a prioria</i> te tautološki karakter logike i matematike.	Jezička teorija <i>a prioria</i> .		
Student će biti u stanju prepoznati i primijeniti distinkciju analitičko – sintetičko.	Priroda sudova.		
Student će biti u stanju prepoznati osnovnu tezu logičkog biheviorizma.	Priroda mentalnih stanja i odnos prema ponašanju.		
Student će biti u stanju izložiti redundancijsku teoriju istine.	Priroda istine.		

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Teorije distributivne pravednosti		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvpredmetni)		
Semestar	II., IV., VI.		
Akademski godina	2024./2025		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	Doc. dr. sci. Neven Petrović		
	Kabinet	F-425	
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)			
	Telefon	051 265 647	
	e-mail	npetrovic@uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>Kolegij započinje izlaganjem o kratkoj povijesti problema pravedne distribucije dobara, te spominjanjem nekih klasičnih pokušaja njegovog rješenja, kao i njihovih poteškoća. Nakon toga usredotočuje se na marksistički stav o toj materiji ne bi li se uklonila rasprostranjena predrasuda da se ta teorija zalagala za društvenu pravdu. Tek se potom prelazi na različite suvremene stavove o pravednoj distribuciji. Od njih prvi na red dolazi utilitarizam, pa odmah srodan pristup ekonomista koji ukazuju na posljedice raznih pokušaja da se provede redistribucija dobara. Centralni dio kolegija posvećen je najznačajnijoj suvremenoj teoriji o tom problemu, tj. egalitarističkom liberalizmu Johna Rawlsa i nekim kritikama njegovog pristupa. Nešto manje prostora posvećuje se glavnom konkurentskom gledištu, libertarijanizmu Roberta Nozicka i nekim kritikama te teorije. Na koncu se spominje i pluralistička teorija distribucije Michaela Walzera.</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Nakon odslušanog i položenog kolegija studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti ključne preokupacije suvremene političke filozofije; - definirati problem distributivne pravednosti; - razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o tom problemu; - identificirati glavne smjerove kritike tih gledišta; - kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta; - samostalno nastaviti daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo; - argumentirano zaključivati o filozofsko-političkim problemima općenito. 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1	0	
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	25	
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	25	
ZAVRŠNI ISPIT	1	50	

UKUPNO	3	100
<p>Opće napomene:</p> <p><u>Varijanta 1 bez završnog ispita</u> Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.</p> <p><u>Varijanta 2 sa završnim ispitom</u> Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova. - Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova. <p>Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:</p>		
OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI	
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova	
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova	
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova	
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova	
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova	
IV. LITERATURA		
OBVEZNA LITERATURA		
<p>1) Plant, R. <i>Suvremena politička misao</i>, Jesenski i Turk, Zagreb, 2002, str. 1-25, 192-204 i 214-20 (45)</p> <p>2) Marx, K./Engels, F. <i>Manifest komunističke partije</i>, Naprijed, Zagreb, 1973, str. 23-58 (36)</p> <p>3) Friedman, M. <i>Kapitalizam i sloboda</i>, Globus – Školska knjiga, Zagreb, 1992, str. 167-95 (29)</p> <p>4) Rawls, J. <i>Teorija pravde</i>, CID, Podgorica, 1998, str. 21-37, 70-4, 90-3, 99-105, 126-8, 134-41, 146-9, 169-71, 209-14 i 253-60 (67)</p> <p>5) Dworkin, R. «Liberalizam», <i>Dometi</i>, 11, 1988, str. 669-85 (17)</p> <p>6) Sesardić, N. "Biološka nejednakost naspram socijalnoj nejednakosti", u Sesardić, N. <i>Iz analitičke perspektive</i>, Sociološko društvo Hrvatske, Zagreb, 1991, str. 147-66 (20)</p> <p>7) Nozick, R. <i>Anarhija, država i utopija</i>, Jesenski i Turk, Zagreb, 2003, str. 201-42 (42)</p> <p>8) Walzer, M. <i>Područja pravde</i>, Filip Višnjić, Beograd, 2000, str. 25-59 (35)</p> <p>9) Petrović, N. „Distributivna pravednost, komparativna pravednost i statistika“, u Boršić, L./ Jolić, T./ Šegedin, P. (ur.) <i>Filozofija politike: nasljeđe i perspektive</i>, Institut za filozofiju, Zagreb, 2016, str. 109-128 (20)</p> <p>Ukupno 311 str.</p>		
IZBORNA LITERATURA		
<p>a) za uvodi dio:</p> <p>Fleischaker, S. <i>A Short History of Distributive Justice</i>, Harvard University Press, 2004.</p> <p>Pettit, P. "Analytical Philosophy", u Goodin, R.E. & Pettit, P. (ured.) <i>Companion to Contemporary Political Philosophy</i>, Blackwell, 1993, str. 7-22 (16)</p> <p>Swift, A. <i>Politička filozofija: vodič za studente i političare</i>, Clio, Beograd, 2008, str. 19-156 (138)</p> <p>Duncan, C. "Desert and Market Outcomes", u Duncan, C./ Machan, T.R. <i>Libertarianism For and Against</i>, Rowman & Littlefield, Lanham, 2005, str. 104-113.</p> <p>b) za Marxa:</p> <p>Cohen, G.A. <i>If You're an Egalitarian, How Come You're So Rich?</i>, Harvard University Press, Cambridge, MA, 2000, poglavlje 6, str. 101-15 (15)</p> <p>Lukes, S. "Can a Marxist Believe in Human Rights?", u Lukes, S. <i>Moral Conflict and Politics</i>, Clarendon Press, Oxford, 1991, str. 173-88 (16)</p> <p>Tucker, R.C. «Marx and Distributive Justice», u Tucker, R.C. <i>The Marxian Revolutionary Idea</i>, W.W. Norton, New York, 1969, str. 33-53 (21)</p> <p>Wood, A. «Marx Against Morality», u Singer, P. (ur.) <i>A Companion to Ethics</i>, Blackwell, Oxford, 1991, str. 511-24 (14)</p> <p>Rawls, J. <i>Lectures on the History of Political Philosophy</i>, Belknap Press, Cambridge MA, 2007, str.</p>		

319-372 (54)

Waldron, J. «When Justice Replaces Affection: The Need for Rights», u Waldron, J. *Liberal Rights*, Cambridge University Press, 1993, str. 370-391 (22)

c) za konzekvencijalizam:

Buchanan, A. *Ethics, Efficiency, and the Market*, Clarendon Press, Oxford, 1985, str. 55-62, 67-69 i 78-79 (13)

Frankfurt, H.G. "Equality as a Moral Ideal", u Frankfurt, H. *The Importance of What We Care About*, Cambridge University Press, 1988, str. 137-46 (10)

Schmidtz, D. & Goodin, R.E. *Social Welfare and Individual Responsibility*, Cambridge University Press, 1998, str. 3-96 (94)

Dworkin, R. "Why Liberals Should Care About Equality?" u Dworkin, R. *A Matter of Principle*, Harvard University Press, 1985, str. 208-13 (5)

Rothbard, M. «Utilitarian Free-Market Economics» u Rothbard, M. *The Ethics of Liberty*, New York University Press, New York, 2002, str. 201-14 (14)

d) za Rawlsa i egalitaristički liberalizam:

Kukathas, C. & Pettit, P. *Rawls*, Polity Press, Cambridge, 1990, (poglavlja 2-3), str. 17-59 (43)

Freeman, S. «Introduction: John Rawls - an Overview», u Freeman, S. (ur.) *The Cambridge Companion to Rawls*, Cambridge University Press, Cambridge, 2003, str. 1-61 (61)

Rawls, J. «Distributive Justice», u Rawls, J. *Collected Papers*, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1999, str. 130-53 (24)

Dworkin, R. "Why Liberals Should Care About Equality?" u Dworkin, R. *A Matter of Principle*, Harvard University Press, 1985, str. 205-13 (9)

Dworkin, R. *Sovereign Virtue*, Harvard University Press, Cambridge, MA, 2000, str. 307-50 (44)

Kekes, J. "A Question for Egalitarians", *Ethics*, Vol. 107, No. 4, 1997, str. 658-69 (12)

Kekes, J. *Against Liberalism*, Cornell University Press, Ithaca, 1997, str. 88-158 (71)

Harris, J. "The Survival Lottery", u Singer, P. (ur.) *Applied Ethics*, Oxford University Press, Oxford, 1986, str. 87-95 (9) ili u Glover, J. (ur.) *Utilitarianism and Its Critics*, Macmillan, New York, 1990, str. 123-130 (8)

Hurely, S.L. *Justice, Luck, and Knowledge*, Harvard University Press, Cambridge MA, 2003, str. 206-231 (25)

Plant, R. «Liberalizam: prava i pravednost», u Plant, R. *Suvremena politička misao*, Jesenski i Turk, Zagreb, 2002, str. 93-173 (81)

Van der Veen, R. "Equality of Talent Resources: Procedures or Outcomes?", *Ethics*, Vol. 113, No. 1, 2002, str. 55-81 (26)

e) za Nozicka i libertarijanizam:

Wolff, J. *Robert Nozick*, Stanford University Press, 1991, (poglavlje 4), str. 73-117 (45)

Cohen, G.A. *Self-Ownership, Freedom, and Equality*, Cambridge University Press, 1995, str. 19-115 (96)

Okin, S.M. *Justice, Gender, and Family*, Basic Books, New York, 1989, str. 74-88 (15)

Steiner, H. "Slavery, Socialism, and Private Property", u Chapman, J.W./Pennock, J.R. (ur.) *Property*, New York University Press, 1980, str. 244-65 (22)

Fried, B.H. "Left Libertarianism: A Review Essay", *Philosophy and Public Affairs*, Vol. 32, No. 1, 2004, str. 66-92 (27)

f) za Walzera i pluralizam:

Walzer, M. *Thinking Politically*, Yale University Press, 2007, str. 53-80 (28)

Sandel, M.J. "What Money Can't Buy", u Peterson, G.B. (ur.) *The Tanner Lectures on Human Values*, The University of Utah Press, Salt Lake City, Vol. 21, 2001, str. 89-122 (34)

Rustin, M. "Equality in Post-Modern Times", u Miller, D./Walzer, M. (ured.) *Pluralism, Justice, and Equality*, Oxford University Press, 1995, str. 17-44 (28)

Miller, D. (1999) *Principles of Social Justice*, Harvard University Press, Cambridge, MA, str. 21-41 (21)

Miller, D. (2002) "Two Ways to Think about Justice", *Politics, Philosophy, and Economics*, Vol. 1, No. 1, str. 5-28

Young, I.M. *Pravednost i politika razlike*, Jesenski i Turk, Zagreb, 2005, str. 9-118 (110)

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti trebaju redovito pohađati nastavu. U slučaju većeg broja izostanaka piše se 'kazneni' seminarski rad.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice fakulteta

Elektroničkom poštom Platformom Merlin Usmeno	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
Nakon nastave i u vrijeme konzultacija Elektroničkom poštom Platformom Merlin	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Studenti prvo moraju pristupiti pismenom ispitu objektivnog tipa (test višestrukog izbora), a zatim i usmenom ispitu.	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	10.2. i 24.2.
Ljetni	16.6. i 30.6.
Jesenski	1.9. i 15.9.
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEMA
1.	Problem distributivne pravednosti: klasična rješenja
2.	Poteškoće s klasičnim rješenjem problema raspodjele
3.	Marksizam i pravednost
4.	Utilitarističko rješenje moralno ispravne raspodjele
5.	Druge vrste <i>konzekvencijalizma</i> i problem distribucije
6.	Egalitaristički liberalizam Johna Rawlsa, 1. Dio
7.	Egalitaristički liberalizam Johna Rawlsa, 2. Dio
8.	Ljevičarska kritika Rawlsa
9.	Libertarijanizam Roberta Nozicka
10.	Neke kritike Nozickovog pristupa
11.	Komunitarizam i pluralizam: Michael Walzer
12.	Kritika Walzera i njegovi nastavljači
13.	Završna diskusija i „pub-kviz“ na temelju obrađenog gradiva

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
razumjeti ključne preokupacije suvremene političke filozofije	<ul style="list-style-type: none"> - kratka povijest političke filozofije - odnos marksizma i pravednosti 	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
definirati problem distributivne pravednosti	<ul style="list-style-type: none"> - Aristotelov tretman distributivne pravednosti i 	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“

	<ul style="list-style-type: none"> - njegove poteškoće - statistički argumenti u prilog nejednakosti i njihova kritika - problem 'jednakosti u čemu?' 		<ul style="list-style-type: none"> - završni pismeni i usmeni ispit
razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o tom problemu	<ul style="list-style-type: none"> - Utilitarizam i ekonomski konzekvencijalizam - egalitaristički liberalizam - libertarijanizam - pluralizam 	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
identificirati glavne smjerove kritike tih gledišta	<ul style="list-style-type: none"> - Utilitarizam i ekonomski konzekvencijalizam - egalitaristički liberalizam - libertarijanizam - pluralizam, te njihove poteškoće 	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta	razni smjerovi kritike svih obrađenih pozicija o problemu distributivne pravednosti	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
samostalno nastaviti daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo	cjelokupno obrađeno gradivo	<ul style="list-style-type: none"> - rasprava - rad na tekstovima - pisanje radova 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - pisani radovi
argumentirano zaključivati o filozofsko-političkim problemima općenito	cjelokupno obrađeno gradivo	<ul style="list-style-type: none"> - rasprava - rad na tekstovima - pisanje radova 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - pisani radovi

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	UVOD U FILOZOFIJU RELIGIJE		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)		
Semestar	II., IV., VI.		
Akadska godina	2024./2025.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30 + 0 + 0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Aleksandra Golubović		
	Kabinet	423	
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon		
	e-mail	aleksandra.golubovic@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>Ideja Boga – analiza pojma Bog ili ideje Boga (verifikacija, falsifikacija, mogućnost govora o Bogu).</p> <p>Argumenti i protuargumenti za Božje egzistiranje (ontološki dokaz, kozmološki dokazi, argument iz dizajna te ostale teze koje idu u prilog, ili protiv Božjeg postojanja).</p> <p>Religiozno i mistično iskustvo – obraditi će se iskustvo iz vjerske perspektive te vrednovati važnost istog.</p> <p>Vjera i razum – problematizirat će se odnos vjere i razuma (racionalnost religioznog pristanka uz Boga).</p> <p>Problem zla – obrađivat će se temeljne vrste zla; fizičko i moralno - te pokušaji obrane Boga s obzirom na postojanje zla (različiti pokušaji obrane ili teodiceje; primjerice obrana iz slobode volje i ostalo).</p> <p>Predestinacija, Božje sveznanje i sloboda volje (problematizirati će se između suprotnih teza – kompatibilizma ili nekompatibilizma između Božjeg sveznanja i slobode volje).</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Očekuje se da studenti budu sposobni;</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisati i sažeto prenijeti temeljne sadržaje kolegija - objasniti i argumentirati glavne teme i probleme filozofije religije - objasniti te međusobno usporediti različite dokaze za Boga - vrednovati temeljne teze za ili protiv Božje opstojnosti (ili pojedinog argumenta). 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja x	Seminari x	Konzultacije x	Samostalni rad x
x			
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA		
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	0,5	
Kontinuirana provjera znanja 1	1	35
Kontinuirana provjera znanja 2	1	35
ZAVRŠNI ISPIT	0,5	30
UKUPNO	3	100 %
<p>Opće napomene:</p> <p>Varijanta 2 sa završnim ispitom</p> <p>Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova. - Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova. <p>Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:</p>		
OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI	
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova	
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova	
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova	
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova	
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova	
IV. LITERATURA		
OBVEZNA LITERATURA		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Davies, B. (1998.) <i>Uvod u filozofiju religije</i>. Zagreb 2. Devčić, I. (2022.) <i>Pitanje o Bogu</i> (sv. 1 i 2). Zagreb 3. Ward, K. (2010.) <i>Zašto gotovo sigurno ima Boga</i>, Zagreb 4. Đurić, D. (2011.) <i>Postojanje Boga</i>, Beograd 5. Aguti, A. (2017.) <i>Filozofija religije</i>, Zagreb 		
IZBORNA LITERATURA		
Devčić, I. (2003). <i>Bog i filozofija</i> . Zagreb Devčić, I. (1998). <i>Pred Bogom blizim i dalekim</i> . Zagreb Rowe L. W. (2001) <i>Philosophy of Religion (an Introduction)</i> . WadsWorth, CA Swinburne R. (1996) <i>Is there a God?</i> . New York		
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU		
POHAĐANJE NASTAVE		
Redovito prisustvovanje i aktivno sudjelovanje u nastavi, pisanje eseja/seminara na zadane teme, kolokvij/testovi znanja, usmeni ispit. Izostanci – max. 3 izostanka.		
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA		
E-pošta, oglasna ploča, tajništvo, web stranice odsjeka/fakulteta		
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA		
E-pošta, konzultacije		
NAČIN POLAGANJA ISPITA		
Pismeni ili usmeni.		
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE		
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo		

kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	12. i 26. veljače u 9h (srijedom)
Ljetni	25. lipnja i 9. srpnja u 9h
Jesenski izvanredni	27. kolovoz i 10. rujna u 9h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
1. tjedan	Predstavljanje sadržaja kolegija – uvod u pitanja/teme/probleme
2. tjedan	Pojam Boga - definicija
3. tjedan	(Ne)mogućnosti govora o Bogu
4. tjedan	Ontološki dokaz(i) - inačice
5. tjedan	Kozmološki dokaz(i) i dokaz iz uređenosti (<i>fine tuning</i> argument)
6. tjedan	Religijsko iskustvo - pristupi
7. tjedan	Religijsko iskustvo - tumačenja
8. tjedan	<u>Kolokvij 1</u>
9. tjedan	Vjera i razum – klasično tumačenje
10. tjedan	Vjera i razum – suvremena tumačenja
11. tjedan	Problem zla
12. tjedan	Rješenja problema zla (teodiceja)
13. tjedan	Božje sveznanje i sloboda volje
14. tjedan	Rješenja problema sveznanja, tj. predznanja i slobode volje
15. tjedan	<u>Kolokvij 2</u>
	U rasporedu obrade tema/argumenata moguća su odstupanja (i promjene nekih tema).

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Opisivanje i objašnjavanje glavnih tema/problema	Obrada temeljnih sadržaja	Interaktivna predavanja, analiza teksta, rasprave, individualni rad, rad u paru (suradničko učenje i poučavanje)	Rasprave (analize i prosudbe), kolokviji, usmeni ispit
Analiza i interpretacija pojedinih tema/problema/pozicija	Izlaganje pojedinih argumenata	Interaktivna predavanja, analiza teksta, rasprave, individualni rad, rad u paru (suradničko učenje i poučavanje)	Rasprave (analize i prosudbe), kolokviji, usmeni ispit
Vrednovanje teme/argumenta	Analiza i prosudba pojedinih argumenata	Interaktivna predavanja, analiza teksta, rasprave, individualni rad, rad u paru (suradničko učenje i poučavanje)	Rasprave (analize i prosudbe), kolokviji, usmeni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Uvod u kritičko mišljenje		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)		
Semestar	II., IV. VI.		
Akadska godina	2024./2025.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+15+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Majda Trobok		
	Kabinet	414	
	Vrijeme za konzultacije	Srijedom u 14h ili po dogovoru	
	Telefon	051 265 637	
	e-mail	trobok@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Osnovne metode i strategije kritičkog mišljenja. Argument. Istinitost sudova - valjanost argumenata. Kritički eseji - analiza.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Očekuje se da studenti nakon odslušanog predmeta i prezentiranih seminara:			
- budu osposobljeni kritički analizirati osnovne metode i strategije kritičkog mišljenja			
- budu osposobljeni analizirati strukturu argumenta i primijeniti odgovarajuće postupke kod pojedinih argumenata			
- budu osposobljeni razlikovati istinitost premisa i konkluzije, i valjanost argumenta			
- mogu definirati i analizirati osnovne elemente kritičkog eseja i primijeniti definirane elemente kod pisanja kraćih eseja			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x	x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		x	x
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	0.5	/	
Aktivno sudjelovanje na nastavi	0.4	10	
Kontinuirana provjera znanja 1	0.7	35	
Seminarski rad	1	45	
Istraživanje	0.4	10	
ZAVRŠNI ISPIT	/	/	
UKUPNO	3	100	
Opće napomene:			
Varijanta 1 bez završnog ispita			
Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.			
Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:			
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		

5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Thomson, A., 1996, Critical Reasoning – A Practical Introduction, Routledge.

IZBORNA LITERATURA

(1)Diestler, S., 1994, Becoming a Critical Thinker-A User-Friendly Manual, Macmillain Publishing Company.

(2)Hintikka, J. i Bachman, J., 1991, What if...? Toward Excellence in Reasoning, Mayfield Publishing Company.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su obavezni prisustvovati na 70% sati, odnosno na 42 sata predavanja/seminara (od ukupno 60 sati). Prisustvo na nastavi mora biti aktivno, što znači da se od studenata očekuje da dolaze spremni na nastavu, odnosno da odrade sve prethodno zadane zadaće/obaveze, da znaju osnovne pojmove i teoreme uvedene na prethodnih nastavnim jedinicama te da su osposobljeni koristiti se prethodno uvedenim simbolima.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Tajnica, oglasna ploča, Merlin, elektronička pošta

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Studenti mogu kontaktirati nastavnika izvan nastavnih sati

- osobno na konzultacijama
- putem maila
- putem Merlina

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Završnog ispita nema. Završnom (usmenom) ispitu mogu međutim pristupiti studenti koji žele odgovarati za veću ocjenu.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	3.2. i 17.2.
Ljetni	23.6. i 7.7.
Jesenski	1.9. i 15.9.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
1.tjedan	Kritičko mišljenje - Uvod
2.tjedan	Komponente kritičkog mišljenja, logička jezgra i elementi pragmatike
3.tjedan	Logička jezgra - Što je to (dobar) argument?
4.tjedan	Podijela argumenata na deduktivne i induktivne, sličnosti i razlike
5.tjedan	Par riječi više o induktivnim argumentima i induktivnoj metodi
6.tjedan	Pogreške u zaključivanju i njihovo značenje, 1. dio
7.tjedan	Pogreške u zaključivanju i njihovo značenje, 2. dio
8.tjedan	1. Kolokvij
9.tjedan	Elementi pragmatike i njihovo značenje

10.tjedan	Otvorenost za raspravu - značenje
11.tjedan	Pristup odabranoj temi kroz prizmu kritičkog mišljenja
12.tjedan	Izlaganje tema
13.tjedan	Izlaganje tema
14.tjedan	Izlaganje tema
15.tjedan	Izlaganje tema

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
<p>Studenti će nakon odslušanog predmeta i prezentiranih seminara:</p> <ul style="list-style-type: none"> - biti osposobljeni kritički analizirati osnovne metode i strategije kritičkog mišljenja. 	Osnovne metode i strategije kritičkog mišljenja	<p>Predavanje</p> <p>Objašnjavanje</p> <p>Analiziranje primjera</p> <p>Demonstracija rješavanja zadataka te rješavanje zadataka</p> <p>Praktičan rad</p>	<p>Kontinuirana provjera znanja (kolokvij)</p> <p>Vrednovanje aktivnog sudjelovanja na seminarima</p> <p>Vrednovanje seminarskog rada te</p> <p>Domaće zadaće</p>
<ul style="list-style-type: none"> - biti osposobljeni analizirati strukturu argumenta i primijeniti odgovarajuće postupke kod pojedinih argumenata. 	Argument	<p>Samostalni rad</p> <p>e-učenje</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - biti osposobljeni razlikovati istinitost premisa i konkluzije, i valjanost argumenta. 	Istinitost sudova-valjanost argumenata		
<ul style="list-style-type: none"> - moći definirati i analizirati osnovne elemente kritičkog eseja i primijeniti definirane elemente kod pisanja kraćih eseja. 	Kritički eseji - analiza		

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Wittgenstein		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)		
Semestar	II., IV., VI.		
Akadska godina	2024./2025		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	0+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Boran Berčić		
	Kabinet	F-416	
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)	ponedjeljak i utorak nakon nastave točni termini dostupni na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	051/265-645	
	e-mail	boran.bercic@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Logički atomizam; jednostavni i složeni sudovi, struktura činjenica i izomorfizam činjenica i sudova. Korespondencijska teorija istine; slika i odražavanje stvarnosti. Izricanje neizrecivog; razlika tvrdjenja i pokazivanja, priroda rečenica filozofije, metafora ljestvi. Ekivalencija realizma i solipsizma; granice svijeta jesu granice jezika, nemogućnost identificiranja subjekta. Jezička igra; odnos značenja riječi i njene upotrebe, funkcije riječi, porodične sličnosti. Slijeđenje pravila; argument privatnog jezika.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Usvajanje osnovnih znanja o filozofskoj misli Ludwiga Wittgensteina.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
	x	x	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1	/	
Kontinuirana provjera znanja 1	1	40	
Seminarski rad + Aktivno sudjelovanje na nastavi	1	50 + 10	
ZAVRŠNI ISPIT		/	
UKUPNO	3	100	
<p>Opće napomene:</p> <p>Varijanta 1 bez završnog ispita</p> <p>Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.</p> <p>Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:</p>			
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova		
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova		

3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova
IV. LITERATURA	
OBVEZNA LITERATURA	
Wittgenstein Ludwig: Tractatus Logico-Philosophicus, Veselin Masleša - Svjetlost, Sarajevo, 1987. (1921). Wittgenstein Ludwig: Filozofska istraživanja, Nolit, Beograd, 1980. (1953).	
IZBORNA LITERATURA	
Saul Kripke: Wittgenstein on Rules and Private Language, Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, 1982. H.O. Mounce: Wittgenstein's Tractatus, University of Chicago Press, 1989. Marie McGinn: Guidebook to Wittgenstein and the Philosophical Investigations, Routledge, 1997. Alfred Ejer: Ludvig Vitgenštajn, Mediterran Publishing, Novi Sad, 2010.	
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU	
POHAĐANJE NASTAVE	
Studenti su obavezni prisustvovati na 70% sati, odnosno na 21 sat seminara (od ukupno 30 sati). Prisustvo na nastavi mora biti aktivno, što znači da se od studenata očekuje da dolaze spremni na nastavu, odnosno da odrade sve prethodno zadane obaveze te da raspoznaju osnovne pojmove uvedene na prethodnih nastavnim jedinicama.	
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	
Usmeno na nastavi, tajnica, oglasna ploča, Merlin, elektronička pošta	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
Usmeno na nastavi, osobno na konzultacijama te putem elektroničke pošte	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
/	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	3.2. i 17.2.
Ljetni	23.6. i 7.7.
Jesenski	1.9. i 15.9.
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
1.	Uvod u život i djelo Ludwiga Wittgensteina I.
2.	Uvod u život i djelo Ludwiga Wittgensteina II.
3.	Rani Wittgenstein; Tractatus Logico-Philosophicus.
4.	Logički atomizam; jednostavni i složeni sudovi, struktura činjenica i izomorfizam činjenica i sudova.
5.	Korespondencijska teorija istine; slika i odražavanje stvarnosti, metafora simfonije.
6.	Izricanje neizrecivog; razlika tvrdjenja i pokazivanja, priroda rečenica filozofije, metafora ljestvi.
7.	Ekvivalencija realizma i solipsizma; granice svijeta jesu granice jezika, nemogućnost identificiranja subjekta.
8.	Kasni Wittgenstein; kritika Tractatusa; Filozofska istraživanja.
9.	Rastvaranje filozofskih problema; metafore muhe u boci.
10.	Jezička igra; odnos značenja riječi i njene upotrebe, funkcije riječi, obiteljske sličnosti.
11.	Slijeđenje pravila; Argument privatnog jezika.

12.	Interpretativni problemi Wittgensteinove filozofije.
13.	Utjecaj Wittgensteinove filozofije.

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Usvajanje osnovnih znanja o filozofskoj misli Ludwiga Wittgensteina.	Logički atomizam; jednostavni i složeni sudovi, struktura činjenica i izomorfizam činjenica i sudova.	Predavanje Objašnjavanje Analiziranje primjera Samostalni rad	Kontinuirana provjera znanja (kolokvij). Vrednovanje aktivnog sudjelovanja na seminarima. Vrednovanje seminarskog rada.
	Korespondencijska teorija istine; slika i odražavanje stvarnosti.		
	Izricanje neizrecivog; razlika tvrđenja i pokazivanja, priroda rečenica filozofije, metafora ljestvi.		
	Ekvivalencija realizma i solipsizma; granice svijeta jesu granice jezika, nemogućnost identificiranja subjekta.		
	Jezička igra; odnos značenja riječi i njene upotrebe, funkcije riječi, porodične sličnosti.		
	Slijeđenje pravila; argument privatnog jezika.		